

GÓRNOŚLAZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GÓRNOŚLAZAK

wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie
3.— zł.

Przez lud — dla ludu!

Redakcja i Administracja: Katowice, św. Stanisława 4
Telefon 1414 i 156 — P. K. O. Katowice 304540

ZA OGŁOSZENIA

placi się 20 gr za wiersz milim. Wiersz reklamowy 70 gr.
Na pierwszej stronie 80 groszy

Nr. 73

Katowice, wtorek 29-go marca 1932 r.

Rok 31

Bezimiennie mocarstwo.

Głośną stała się w całej Europie rola, jaką masoneria odegrała przy ostatnim upadku gabinetu Laval. Fakt ten ma tę dobrą stronę, że wskazuje namacalnie całemu społeczeństwu, nie tylko francuskiemu, jakie niebezpieczeństwa grożą mu ze strony tej organizacji, jeżeli nie zdobędzie się na wysiłek raz wreszcie ukrócenia jej wpływów, a przynajmniej jej wpływowi tym potrafi się oprzeć. Jak donoszą już i polskie pisma, prasa francuska różnych odcieni, świadoma swej roli wychowawczej, uznaje za stosowne zdemaskować masonów. Przy tej okazji „Journal des Debats” w artykule pod charakterystycznym tytułem: „Łoża czyli państwo w państwie”, przypomina niezaszczytną rolę i niepatrytyczne stanowisko masonerii w r. 1923 w sprawie Zagłębia Ruhry i stwierdza, jak daleko zaszła masoneria „francuska” w przygotowywaniu intryg politycznych do spółki i na korzyść masonerii niemieckiej i austriackiej. Rewelator kno-wań masonskich w „La France Catholique” twierdzi, że masoneria sprawuje ścisłą kontrolę nad pracami w parlamencie, a ponadto — niema dziś dziedziny społecznej, którąby masoneria nie interesowała się i w której nie pragnęłaby odegrać decydującej roli. Jeżeli chodzi o rolę masonerii w polityce, tak jasno stwierdzoną ostatnimi posunięciami w związku z obaleniem niemieckich lub niedość powolnych dla niej rządów, to wolnomularstwo posługuje się tu wszystkimi grupowaniami lewicy, za wyjątkiem komunistów, którzy zdają się iść wyłącznie tylko na pasku Moskwy. I tu jest rzecz wysoce charakterystyczna: opierając się na ugrupowaniach bądź-co-bądź radykalnych, a w każdym razie demokratycznych, masoneria jest organizacją reakcyjną, bardziej nawet reakcyjną niż stronnictwa prawicy parlamentarnej. Objawia się to szczególnie w stanowisku masonerii wobec aktualnej we Francji sprawy przyznania praw politycznych dla kobiet. Jak już wiadomo powszechnie, stanowisko to jest nieprzychylnie. Wypływa ono z zasady masonskiej, że kobieta, choć nie jest tworem niższym, do tworzenia życia społecznego się nie nadaje i przeto udziału w niem brać nie może. Stąd kobieta nie może nigdy stać się masonem o pełnych prawach i być dopuszczoną do misterjów masonskich. W tych warunkach nie dziwnego, — skoro wpływy masonerii we Francji datują się od lat zgórą stu — że kobieta francuska nie uzyskała tych praw politycznych, jakie od wielu lat stały się udziałem jej siostrzy w innych krajach, nawet „mniej demokratycznych”. Tylko wtedy, kiedy idzie o osobiste względy, wysuwa się „wolność” kobiety (oczywiście w roz-wodach). Tak było z Wielkim Mistrzem Wielkiego Wschodu włoskiego Józeфом Garibaldim, kiedy pragnął się rozwieść

Międzynarodowe układy muszą być szanowane!

Paryż. Senat francuski w sobotę podjął obrady nad budżetem państwowym na rok 1932. Generalny sprawozdawca senator Gardey w mowie swej zalecał jak najdalej posuniętą oszczędność w wydatkach i wzywał rząd do uczynienia wszelkich wysiłków, aby Francja zachowała swoją zdolność konkurencji na rynkach światowych. W dyskusji generalnej senator Berenger oświadczył, że deflacja budżetu sama przez się nie przyniesie oczekiwanych rezultatów. Należy zwalczać nacjonalizm w dziedzinie polityki celnej. Należy również pamiętać, iż wskutek moratorium Hoovera ubędzie budżetowi fran-

cuskiemu 2 miliardy franków i przysła równowaga budżetowa zależeć będzie dopiero od wyniku konferencji lozań-skiej. Rząd musi się wypowiedzieć, jakie stanowisko zajmie na tej konferencji. Moratorium Hoovera poczęło podrywać fundamenty pojęcia nietykalności „rak-tatów a dążeń rewizjonistyczne pew-nych państw (Niemcy!) również nie przyczyniają się do wzrostu zaufania międzynarodowego. Największym obowiązkiem rządu jest troska o to, aby zawarte układy były respektowane. — (Premier Tardieu: całkiem słusznie). — Po przemówieniu senatora Cheron, który wypowiedział się przeciw wyko-

rzystywaniu trudnej sytuacji Francji przez finansierę międzynarodową, zabrał głos minister skarbu Flandin. Omówiwszy poszczególne działy budżetu minister Flandin oświadczył, że Francja ściśle trzyma się końcowego sprawozdania komisji rzeczoznawców, które stwierdza, że zrzeczenie się reparacji byłoby równoznaczne z przerzuceniem ciężaru na inne barki. Poza tem cały świat zdaje sobie sprawę, że skreślenie długów wojennych i reparacji nie przyniosłoby rozwiązania problemu gospodarczego. Przedewszystkiem należy stworzyć system kredytów długoterminowych a to da się osiągnąć tylko wtedy, jeśli respektowane będą zobowiązania międzynarodowe. Francja nie jest nieprzejednanym wierzycielem i wielokrotnie już występowała z inicjatywami konstruktywnymi.

Bezrobotni w Meksyku.

Meksyk, podobnie jak i inne państwa również nie jest wolny od bezrobocia. Dotknęli tą kłeską obywatele meksykańscy od czasu do czasu próbują demonstrować na ulicy, w czym im jednak przeszkadza policja, jak to przedstawia nasz obrazek.

Katastrofalne położenie gospodarcze na Śląsku Opolskim.

W odbytym ostatnio w Raciborzu sejmiku prowincjonalnym rejencji opolskiej przemawiał nadprezydent rejencji opolskiej dr. Lukaschek.

Mowa jego była lamentem. Stwierdził on, że w prowincji panuje wielka nędza; na dobroczynność publiczną komun-skazanych jest 118,927 bezrobotnych, co razem z ich rodzinami czyni 350.000 osób. Pochłania to dziesiątki milionów, które trzeba wydobywać z miast, albowiem państwo, które dotychczas ponosiło dwie trzecie tych kosztów, wyasygnowało w tym roku zaledwie 15 mil. marek dla całej Rzeszy niemieckiej, co oznacza obcięcie o 30 procent.

Sumy te rosną z dnia na dzień, unie-

dla poślubienia wychowawczyni swych wnuków, z którą dłuższy czas żył w dzikim związku, tak z ministrem „bratem Francesco Crispim, gdy stanął pod zarzutem dwużeństwa. Wszędzie bowiem, dokąd sięgają wpływy masonskie, sprawa ich stosunku do kobiet jest jednaka.

możliwiając jakiekolwiek obliczenia i czyniąc budżet nierealnym. Naciskana podatkami ludność staje się coraz bardziej niezdolną do samodzielnej gospodarki; siła podatkowa wysycha. Dr. Lukaschek podkreślił w dalszym ciągu, że zapóźno zaczęto oszczędzać. Mniej krótkowzroczna polityka finansowa, która obracałaby się więcej w ramach własnych dochodów, byłaby dopomogła do zmniejszenia zła, ale gospodarowano „z pełnego”, pożyczano na wszystkie strony, a teraz jest źle.

Przemysł górnośląski jest zrujnowany, a niemniej zrujnowane jest rolnictwo: 82223 gospodarstw jest niewypłacalnych na ogólną sumę 75 i pół miliona marek.

Zupełne fiasko poniosło osiedlanie byłych wojskowych na pograniczu; tam gdzie miał być wał ochronny, jest rozpacz i nędza. Tak samo zniszczone jest rzemiosło. Dr. Lukaschek nie czyni żadnej nadziei tym, którzy spodziewają się rządowej pomocy; prowincja nie może pomóc, gdyż najważniejszym zadaniem jest zrównoważenie budżetu.

Nota angielska do Irlandji

w sprawie przysięgi na wierność królowi.

Londyn. Jak z kół poinformowanych donoszą, nota angielska, wręczona w sobotę rządowi irlandzkiemu wskazuje, że przysięga wierności, jaką składają posłowie irlandzcy królowi angielskiemu, jest bezspornie integralną częścią składową układu angielsko-irlandzkiego z r. 1921. Dalej podkreśla nota z naciskiem, że prawo i honor zobowiązują Irlandję do dalszego płacenia pełnych anuitetów ziemskich.

Nota byłaby dopiero wtedy ogłoszona, gdyby Irlandja poczyniła dalsze kroki.

Stanowiąca przedmiot sporu angielsko-irlandzkiego rota przysięgi, którą składają mają wszyscy członkowie parlamentu irlandzkiego brzmi: „Ja... przysięgam uroczystie wierność i poddańcze posłuszeństwo konstytucji Państwa Irlandzkiego, tak jak jest ona ustalona w ustawie; przysięgam, że pragnę służyć królowi Jerzemu IV., jego dziedzicom i jego prawnym następcom a to na mocy wspólnego obywatelstwa państwowego Irlandji i Wielkiej Brytanji, oraz ich przy należności i członkostwa w grupie narodów, tworzących Brytyjski Związek Narodów”.

Skończy się dobre czasy komunistów w Czechach.

Wiedeń. Liczne oznaki wskazują, iż rząd czechosłowacki nosi się z zamiarem zlikwidowania organizacji komunistycznych, które dotychczas były legalne. Na podstawie rozporządzenia ministra spraw wewn. rozwiązano wczoraj centralę praską oraz filje prowincjonalne MOPR-u. Urządzenie lokali zostało skonfiskowane. Ministerstwo wyjaśnia, że krok ten był podyktowany coraz bardziej beczelną propagandą rewolucyjną wspomnianej organizacji.

Rosja zdana na pastwę głodu i nędzy.

Warszawa. Przed niespełna miesiącem wyjechał z Rosji razem ze swą rodziną obywatel włoski, który urodził się na południu Rosji i pracował tam jako wspólnik wielkiego przemysłowo-handlowego przedsiębiorstwa. Ze względów rodzinnych pozostawał on aż do końca lutego r. b. w Odessie. Obecnie już z Italji napisał list do swego szwagra w Polsce. Wkońcu listu podaje on niektóre dane, dotyczące życia w Rosji. Podajemy tu dokładny przekład odpowiedniego ustępu z tego listu:

„Przedewszystkiem muszę zaznaczyć, że stan materialny kraju (Rosji) w danej chwili przedstawia się wprost rozpaczliwie: kryzys daje się we znaki i w Z. S. R. R., jednak z tą różnicą, na niekorzyść dla Rosji, że u Was, t. j. w Polsce i na zachodzie jest nadprodukcja a my już nic nie mamy do kupienia i nie mamy za co kupować, nawet jeśli się coś trafi.

Znamionną cechą braku pieniędzy jest postępowanie, stosowane przez G. P. U. od początku do bieżącej zimy. Otóż G. P. U., o ile poweźmie podejrzenie, że ktoś ma choćby nieznaczne oszczędności w postaci gotówki, zabiera go i za pomocą tortur wydobywa zeznanie i grabi oszczędności, ażeby zdobyć dla rządu środki pieniężne. Nie sądzicie, że to jest zmyślane, opowiadam o faktach, które w ciągu zimy były stałym zjawiskiem we wszystkich miastach.

Jednocześnie z kryzysem zbliża się widmo głodu. Nawet robotnicy otrzymują już tylko po pół funta (200 gramów) razowego chleba na głowę dziennie. — Wiecie o tem, że żywność otrzymują w Rosji na kartki. Bez kartki chleba dostać nie można, a t. zw. „liszency“, czyli dawniejsi burżuazyści, duchowni, kupcy i t. p. kartek wcale nie otrzymują. Tacy ludzie, o ile mają jeszcze jakie środki lub coś do sprzedania, to mogą kupić żywność tylko potajemnie, płacąc po półtora rubla za funt chleba. Jednak robotnicy i urzędnicy nie mają możliwości nabywania żywności tą drogą, gdyż nic nie mają poza swem mizernym wynagrodzeniem. Wszyscy są przygnębieni i rozgoryczeni, nie wyłączając robotników, którzy coraz głośniej i otwarciej złorzeczą Sowiетom. Oczywiście nie ma to jednak żadnego znaczenia ani też wpływu na polepszenie doli. Wszyscy są zdeprimowani i umęczeni przez terror. Stan robotników i urzędników ze względu na liche uposażenie jest opłakany.

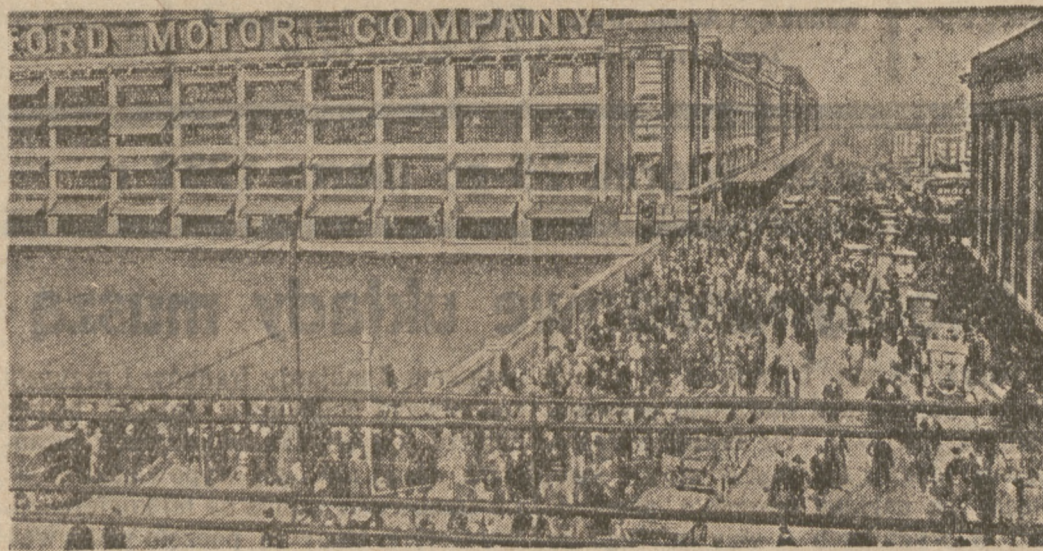
Ażeby zdać sobie jako tako sprawę z tego, jak to wygląda w rzeczywistości, zważcie, że ich wynagrodzenie mie-

sięczne wynosi od 80 do 150 rubli, a ponieważ za dolara trzeba zapłacić 30 rubli, zatem w przeliczeniu na dolary, wynagrodzenia te stanowią 3 do 5 dolarów miesięcznie. Ceny w wolnym (potajemnym) handlu są b. wygórowane, np. masło — 12 rubli za funt (czyli 9 złotych za 1 kg.), mięso 3 ruble za funt (to znaczy 2,25 zł. za kg.) i t. p.

Należy przytem zaznaczyć, że nikt

nie otrzymuje wynagrodzenia wyznaczonego lub obliczonego całkowicie do rąk, ponieważ uwzględnić trzeba różne miesięczne potrącenia, np. na pożyczki wewnętrzne, na awjachim, na armję czerwoną, na budowę tego lub innego pomnika i t. p., tak, iż ostatecznie dostają pracownicy do ręki zamiast 80 za ledwie 50 rubli lub mało co więcej, a zamiast 150 tylko 120 rubli.“

„Marsz głodowy“ przed zakładami Forda.

Niedawno donosiliśmy o wielkiej demonstracji bezrobotnych przed zakładami przemysłowemi Forda w Detroit. Policji z trudem udało się rozprędzić demonstrantów przy pomocy bomb łzawiących i strug wody z sikawek strażackich. Rycina nasza przedstawia część zabudowań fabrycznych Forda.

Kazał sam siebie okraść,

by nie płacić podatków.

Katowice. W drugiej połowie ubiegłego miesiąca przedstawiciel firmy samochodowej K. Krompiec zaalarmował władze bezpieczeństwa, donosząc im o popełnionej kradzieży części samochodowych przez nieznaną zbrodnię. Ponieważ funkcjonariuszom policji zameldowana kradzież wydawała się dość dziwną, wszczęto energiczne dochodzenia w kierunku wyświeślenia prawdziwego stanu rzeczy.

Dochodzenia uwięziczone zostały niespodziewanym wynikiem. Okazało się, że kradzież została dokonana według ustalonego zgóry planu przez osob-

ników namówionych do tego przez samego Krompca, który uprzednio zbiegł do Niemiec. Krompcowi urząd skarbowy groził zajęciem 6 samochodów za zaległe podatki. By uniknąć tej przykrych możliwości Krompiec namówił zaufanych ludzi do kradzieży, którzy też spełnili swoje zadanie, kradnąc takie przedmioty, które całkowicie czyniły bezwartościowymi przedmioty, mające ulec zajęciu. W ten sposób Krompiec chciał uniemożliwić ewentualną licytację samochodów. Dzięki energicznemu śledztwu szyki Krompca zostały pokrzyżowane. (1)

Zlikwidowanie szajki włamywaczy.

Świętochłowice. Policja tutejsza przytrzymała trzech osobników, którzy na szkodę huty „Falvy“ skradli serię specjalnych ciężarków wartości 650 zł. W toku dochodzeń udowodniono również, że ci sami osobnicy włamali się do ma-

gazynu kopalni „Piast“ w Nowych Hajdukach, gdzie skradli blaszaną puszkę z oliwą niestwierdzonej wartości, oraz do składu kupca Frysztackiego w Świętochłowicach, gdzie zabrali mu około 40 butelek wina. (1)

Ostatnia kronika.

Znowu setki robotników pójdzie na bruk.

Katowice. W ubiegłą sobotę odbyła się u zastępcy komisarza demobilizacyjnego inż. Seroki konferencja w sprawie redukcji 600 robotników z kopalni „Florentyna“ Łagiewniki. Jak wiadomo na czwartkowej konferencji komisarz zezwolił na redukcję 600 robotników z tym jednak warunkiem, że pewna część robotników przeniesiona zostanie na inne kopalnie, a to na „Ficinus“ i „Richter“ w Siemianowicach. Przed konferencją krążyły pogłoski, że z tych 600 zredukowanych 400 miało być rozmieszczonych na powyższych kopalniach, dwieście zaś robotników miało być całkowicie pozbawionych pracy. Na sobotniej jednak konferencji komisarz demobilizacyjny zmienił swoją czwartkową decyzję i wydał zezwolenie na zredukowanie 520 robotników, zaś o przeniesieniu zredukowanych robotników na inne kopalnie wogóle nie było mowy. (1)

Powiesił się w celi więziennej.

Katowice. W ubiegłą sobotę w restauracji „Cristal“ został aresztowany Józef Surówka, zamieszkały przy ul. Granicznej 5. Wymienionego odstawiono do aresztu, celem wytrzeźwienia. Podczas kontroli okazało się, że wymieniony popełnił samobójstwo przez powieszenie się. Nie mając sznurka. Surówka podał swą koszulę na strzepy, zrobił pętlę i odebrał sobie życie. Wymienionego karetką pogotowia odstawiono do kostnicy szpitala miejskiego w Katowicach. (1)

Wybuch petardy.

Nikiszowiec w Katowickiem. W pierwsze święto wielkanocne nastąpił wybuch petardy alarmowej, podłożonej przez dotychczas nieznanego sprawcę pod okno Karola Michali, ul. Górna 8. Skutkiem wybuchu wyleciało kilkanaście szyb. (1)

Odebrała sobie życie.

Siemianowice w Katowickiem. W ubiegłą sobotę przez wypicie większej ilości esencji octowej targnęła się na życie Marja Błaszczykówna. Wymienioną odstawiono karetką pogotowia do szpitala Spółki Brackiej, gdzie dnia następnego zmarła. (1)

Nie chciało jej się dłużej żyć.

Mysłowice. Dnia 26 bm. kilku przechodniów znalazło w lesie w Brzeźkowicach tuż obok toru kolejowego Mysłowice — Brzezinka, kobietę nie dającą już prawie żadnych znaków życia. Po zawiadomieniu policji odstawiono denatkę do szpitala Spółki Brackiej w Mysłowicach. Jak stwierdzono — wymieniona zażyła w zamiarze samobójczym większą ilość esencji octowej. (1)

Książę i żebrak

POWIEŚĆ.

35) (Ciąg dalszy.)

Wtem skazany podniósł na niego oczy i zaraz spuścił je ku ziemi, olśniony blaskiem majestatu. Lecz Tom jednym rzutem pochwylił całość jego twarzy i przypomniał sobie:

— Tak, widziałem go już — mówił w duchu; — jest to ten obcy, który w ciemny i burzliwy dzień nowego roku wyratował z Tamizy Gilesa Witta. Był to czyn szlachetny... Szkoda, że ten człowiek popełnił potem zbrodnię, która go do takiego wiedzie zgony. Dzień ten i godzinę przypominam sobie dokładnie, bo tego samego dnia, zaraz potem właśnie o jedenastej godzinie, babka niegodziwa zbliła mnie tak okrutnie że wszystkie inne razy, które kiedykolwiek otrzymałem, wobec tych były tylko głośkami i pieszczotą.

Tom rozkazał kobietę z dzieckiem na chwilę wyprowadzić; poczem zapytał dozorcę:

— O jaką winę człowiek ten jest oskarżony?

Urzędnik przykiął znowu i odpowiedział:

— Na rozkaz waszej królewskiej mości — ten człowiek otrul jednego z poddanych królewskich.

Litość Toma dla winowajcy bardzo się zachwiała. Zapytał jednak jeszcze:

— Czy dowiedziony ten czyn?

— Najzupełniej, Sire.

Z westchnieniem rzekł Tom:

— Wyprowadźcie go; zasłużył na swój los. Szkoda go, bo odważny człowiek... hm... to jest, jak mi się zdaje, tak on wygląda.

Więzień łamał rozpaczliwie ręce i błagał króla w krótkich, urywanych słowach:

— O mój panie i królu, jeżeli masz litość dla nieszczęśliwych, zmiłuj się nademną! Jestem niewinny, nie popełniłem zbrodni, za którą mnie skazano, nie może mi być ona udowodniona... Ale nie o tem chcę mówić. Jeśli mój wyrok musi być dopełniony, o jedną łaskę błagam, bo straszliwa śmierć mi grozi, litości, mój królu i panie... Wysłuchaj mej prośby, rozkaż, aby mnie powieszono!

Zdumiony spojrział Tom na niego. Innej oczekiwał prośby.

— Na Boga, o szczególną prosisz łaskę!

— O wielką, miłościwy panie... jestem skazany na powolne spuszczenie w gotującą się oliwę!

— Okropność! — Tom z przerażenia prawie skoczył z krzesła... potem zawołał: — Nieszczęśliwy człowieku! Twojej prośbie stanie się zadość. Tak okropnie nie dałbym ci umierać, choćbyś i stu ludzi był otrul.

Więzień schylił się prawie do ziemi i z uniesieniem składał dzięki, zakończył słowy:

— Gdybyś kiedy miał doznać nieszczęścia, najjaśniejszy panie, Bóg niech cię od tego strzeże, oby Wszechmocny nagroził łaskę, którąś mi dziś uczynił.

— Milordzie — rzekł Tom, zwracając się do hrabiego Hertforda — czy to może być w istocie, aby ten człowiek na taką straszną śmierć był skazany?

— Tak jest rzeczywiście, miłościwy panie; taka kara wyznaczona na trucieli. W Niemczech też sama jest także wyznaczona na fałszerzy monety. Przewiązują wpół sznurem winnego i spuszcza go powoli w gotującą się oliwę...

— Milordzie, błagam cię nie mów; ja tego nie mogę słuchać! — zawołał Tom, oczy rękoma zakrywając. — Proszę was, wysocy panowie, aby to prawo zaraz zniesionem zostało. Niech już

nigdy żaden nieszczęśliwy nie będzie tak męczony.

Z zadowoleniem spojrzał na niego Hertford: był on szlachetnym mężem i miał ludzkie serce, co rzadkiem było u ówczesnych możnych panów. Odpowiedział:

— Wasza królewska mość skazałaś na śmierć to prawo swemu szlachetnemu słowu. Historia głosić to będzie późnym pokoleniom, na zaszczyt wysokiego twe go domu.

Dozorca chciał wyprowadzić skazanego, Tom skinął, aby jeszcze chwilę poczekał.

— Mój przyjacielu — rzekł do dozorcę — pragnę tę rzecz dokładniej rozpoznać. Oskarżony utrzymuje, że wina nie jest mu dowiedziona, powiedz mi więc wszystko, co się tej sprawy tyczy.

— Na rozkaz waszej królewskiej mości: Przy badaniu wykryto, że ten człowiek wszedł w Islington do domu, w którym chory leżał. Trzech świadków utrzymuje, że to było o dziesiątej godzinie przed południem, dwaj inni zaś, że nieco później. Chory spał i był sam, człowiek ten następnie opuścił dom i poszedł dalej. W kilka godzin później chory umarł wśród okropnych kurczów i konwulsji.

Kronika bieżąca

Wtorek
29
marca

Św. Eustazego,
opata.
Św. Wiktoryna,
męczennika.

Kal. słowiański: Krzesław.

Jutro, środa 30 marca: Św. Regulusa,
biskupa, św. Jana Klimaka, opata; św. Kwi-
ryna, męczennika i św. Zozyma, biskupa.

*
Wschód Zachód

Słońca o godz. 5.29, o godz. 18.10
Księżycy o godz. 3.09, o godz. 9.25

Ostatnia kwadra: 29 marca o godzi-
nie 4.43.

*
Z historii śląskiej.

29 marca. 1532. Jerzy brandenburski objął rządy księstwa raciborskiego. — 1602. Magistrat raciborski wydał dekret zabraniający urzędzenia szkoły nowej w Raciborzu. Ale mimo tego niejaki Martiniades o stworzył swą szkołę. — 1761. Księża Jezuitów w Tarn. Górach, ochrzczili jednego żyda, nazwiskiem Szwarc. — 1782. Karol Maurycjusz Poser zamienił wioski Gwoździany, Dzielne, Skrzydlowice, Bzinice w wartości 108,000 talarów na Pawłów, który oszacowano tylko na 40 tysięcy. Poser zamierzał tu zbudować wysoki piec do przetapiania rudy żelaznej. — 1833. Najczarniejszy i najniebezpieczniejszy dzień w historii obronnego zamku toszeckiego. Zamek spalił się. Zamieszkujący go byli bez ratunku. Wreszcie nadszedł ratunek, ale zapóźno. Hr. Gaszynowa ratowała się ucieczką podziemną. gankiem. — 1863. W Woźnikach zniósł nauczyciel i budziiciel uśpionego ducha narodo- polskiego na G. Śląsku, Józef Lompa. W Lubczy był organistą przez 30 lat. Przeżył 65 lat i 9 miesięcy. — 1931. W niedzielę odbyło się uroczyste poświęcenie dzwonów nowego kościoła w Świerklanach, którego dokonał ks. dziekan Szałke.

W roku: 1656. Na Wielkanoc (2 kwietnia) prowincjał klasztoru OO. Paulinów pod Głogówkiem, Bronowski, z muzyką, chorąg- wiami, z wielką procesją odprowadził obraz Matki Boskiej częstochowskiej na powrót do Częstochowy na Jasną Górę. — 1657. OO. Franciszkanie w Gliwicach urzą- dzili nową siedzibę na Górze św. Anny. — 1657. W miesiącu czerwcu przechodziło przez Tarn. Góry wojsko polskie w sile 16 tysięcy chłopów przeciw Szwedom na od- siecz Krakowa. — 1657. Hrabia Gabriel Henkel wymusił od miasta Tarn. Góry, po- życzkę 1000 florenów na jeden rok, ale ich nie zwrócił nigdy. — 1657. Nowy posiedzi- ciel Lubowic nie mając powodzenia, dał wieś w zastaw za 768 dukat. wdowie He- lenie Annie po Rejswitu na Studzienniej. — 1657. Cesarz austriacki Leopold I. wstąpił na tron, wykupił potem księstwa opolskie i raciborskie. — 1657. W Wilczy Górzej wy- stawiono drewniany kościół, pod wezwa- niem św. Mikołaja.

— Walny zjazd Związku Harcerstwa Pol- skiego. W dniach 1 i 2 kwietnia br. odbędzie się w Warszawie walny zjazd Związku Harcerstwa Polskiego. W zjeździe wezmą udział członkowie władz naczelnych Z. H. P., instruktorzy i instruktorki harcerskie, delegaci kół przyjaciół harcerstwa, oraz przedstawiciele t. zw. starszego harcerstwa. Program obrad zjazdu przewiduje sprawo- zdanie za rok ubiegły, wybory uzupełnia- jące do zarządu, oraz wybory członków naczelnej rady harcerskiej. W dniu 3 kwie- tnia br. odbędzie się konferencja instrukto- rów harcerskich.

— Uprawnienia rodzin osób zaginionych na wojnie. Ministerstwo pracy i opieki spo- łecznej wyjaśniło sprawę ubiegania się o zaopatrzenie ze skarbu państwa przez ro- dziny osób zaginionych na terenie i w cza- sie działań wojennych. Ministerstwo wyja- śniło, że podania o uznanie danej osoby za zaginioną w związku z działaniami wojen- nymi wnosić mogą: żona zaginionego, dzieci ślubne i nieslubne, których ojcostwo jest prawnie stwierdzone, dzieci adoptowane przez zaginionego, które były na jego utrzy- maniu, oraz rodzice zaginionego. Do przy- mowania podań w tego rodzaju sprawach upoważnione są referaty inwalidzkie w sta- rostwach.

Jak uniemożliwia się pracę towarzystw polskich?
Ks. proboszcz Ploch nasamprzód zachęca do śpiewania pasji a potem cofa zezwolenie.

Towarzystwo Młodzieży w Budzis- kach odegrało w ostatnim czasie w róż- nych miejscowościach powiatu racibor- skiego szereg przedstawień teatralnych o religijnej treści. To spodobało się ks. Plochowi, proboszczowi w Turzu, daw- niej w Imielinie w pow. pszczyńskim i zwrócił się do towarzystwa, aby ze- chciało śpiewać w kościele na chórze pasje. Chętna do pracy młodzież, by swego duszpasterza zadowolić, bez wa- hania na to się zgodziła. Czas na wy- uczenie się pasyj był krótki, to też mło- dzież, jak również dyrygent musieli co- dziennie przybywać na próby, nie zra- żając się trudami.

W piątek, dnia 18 marca na godzinę 6 wieczorem wyznaczył ks. proboszcz czas na próbę w kościele. Młodzież wraz ze swoim dyrygentem stawiała się

gremjalnie. Do próby w kościele mimo poprzedniej zgody proboszcza nie do- szło. Znajdujący się na chórze organi- sta, zobaczywszy polską młodzież, za- pytał, kto ich tutaj zamówił, a dowie- dziawszy się, że ks. proboszcz, udał się do niego po instrukcję. Organista przed- stawił ks. proboszczowi śpiewanie pa- syj za rzecz polityczną.

Po interwencji organisty, ks. prob. Ploch cofnął się, twierdząc, że myślał, iż młodzież będzie śpiewała nie sama, ale ze starszymi. Całotygodniowa pra- ca młodzieży i dyrygenta, w którą wkła- dali cały swój zapał, poszła na marne. Ks. proboszcz Ploch, zawsze niewyraż- ny, znowu nie dotrzymał słowa i tym razem sprawił zawód młodzieży pol- skiej. Nie inaczej było dawniej w Imie- linie!

— Sprawa dalszego istnienia Komitetu do spraw bezrobocia. Jak się dowiadujemy sprawa dalsz. utrzymania naczel. komitetu do spraw bezrobocia, który utworzony zo- stał na czas do 1 kwietnia b. r. nie została jeszcze ostatecznie zdecydowana. Naczelny komitet wystąpił do rządu z wnioskiem utrzymania sekcji pracy, przy jednoczes- nem zlikwidowaniu sekcji pomocy bezro- botnym. Jak słychać jednak, w łonie rządu przeważa tendencja dalszego utrzymania całkowitej działalności komitetu. Jednocze- śnie rozstraszona jest sprawa dalszego sto- sowania dopłat na rzecz bezrobotnych do opłat telefonicznych, telegraficznych i tele- fonicznych. Opłaty te prawdopodobnie zo- staną zniesione. Ostateczne decyzje w sprawie istnienia naczelnego komitetu, oraz utrzymania dopłat zapadną przed końcem miesiąca.

Województwo śląskie.

* Wygaśnięcie umów zbiorowych na Górnym Śląsku. Z dniem 1 kwietnia wy- gasają umowy zbiorowe w górnictwie wę- glowym, w hutnictwie żelaznym, kopal- niach rudy cynkowej i w hutnictwie cyn- kowym na Górnym Śląsku. W związku z tem oczekiwane jest w najbliższych dniach podjęcie układów, celem zawarcia no- wych umów. Głównym punktem spornym w rokowaniach o nowe umowy zbiorowe będzie sprawa urlopów robotników.

Z Katowickiego

Zebranie zarządu okręgowego Z. O. K. Z.

Katowice. W dniu 22 bm. odbyło się pod przewodnictwem prezesa dr No- waka zebranie zarządu okręgu śląskiego Z. O. K. Z. Na zebraniu tem zdawał kie- rownik okręgu p. Kudlicki sprawozdanie z działalności związku w ciągu ostatnich tygodni. Szczególnie podkreślił prace gospodarcze dyrekcji, które dotyczyły spraw związanych z kryzysem oraz ak- cję okręgu przeprowadzoną w sprawie zwolnienia obcokrajowców. Poza tem referował o akcji odczytowej, jaką zwią- zek z dużym powodzeniem uruchomił w Katowicach oraz na prowincji. Dużo uwagi poświęcono sprawom organiza- cyjnym, oraz pozyskiwaniu nowych członków dla związku. Akcja „Miesią- ca Śląska“ nie została dotychczas defi- nitywnie zakończona. Dotychczas ze- brano kwotę zł. 21.339,36. Koszta mie- siąca, na terenie Śląska wynoszą 2.303,75 zł. W dalszym ciągu zarząd omawiał te- goroczne kolonie letnie, które przybrać powinny rozmiary jak największe ze względu na duże bezrobocie. Z tego po- wodu postanowił zarząd zwrócić się do Towarzystwa pomocy dzieciom i mło- dzieży polskiej z apelem zorganizowania zbiórki pieniędzy i środków żywności, celem umożliwienia towarzystwu wy- słanie jaknajwiększej ilości dzieci. Po- nieważ w roku bieżącym przypada dzie- sięciolecie powstania pierwszych kół Z. O. K. Z. na Śląsku, zarząd postanowił nadać walnemu zjazdowi okręg., który odbędzie się w jesieni br. charakter uro-

czysty. Zjazd poprzedzony zostanie akademją, na której poza częścią arty- styczną wygłoszone zostaną referaty o dorobku organizacji i jej roli na przy- szłość. Poza tem zarząd polecił dyrek- cji rozważanie możliwości wydania księ- g: pamiątkowej związku dla omówienia w niej dziesięciolecia Z. O. K. Z. oraz oświetlenie poszczególnych dziedzin za- gadnienia niemieckiego na Śląsku. Po- nadto zarząd zajmował się sprawą nie- mieckich filmów dźwiękowych, które niektóre czynniki chciałyby wprowadzić do kinoteatrów śląskich. Zarząd uznał za niedopuszczalne wyświetlanie dźwię- kowców niemieckich i stwierdził, że społeczeństwo polskie, które 3 lata temu wywalczyło skasowanie niemieckich napisów w kinach, nie dopuści nigdy do wyświetlania obecnie dźwiękowców niemieckich. (w)

Z posiedzenia magistratu.

Katowice. Na swem ostatnim posiede- niu dnia 24 bm. zatwierdził magistrat tech- niczny projekt skanalizowania ul. Moniusz- ki. Projekt przekazano komisji budowlanej do dalszego wykonania. Uchwalono zwró- cić się z apelem do właścicieli domów, aże- by przyspieszyli oczyszczenie chodników z śniegu, lodu i innych zimowych brudów, zaś celem ułożenia chodnika przez plac Wolno- ści zażądano odpowiednich planów z urzę- du budownictwa w porozumieniu z ogro- dnictwem. Zgodzono się na podwyższenie opłat za udzielenie informacji w biurze in- formacyjnym dla pozamiejscowych i ustalo- no opłaty za formularze meldunkowe na 5 gr. za sztukę. (l)

Niedobra siostra.

Katowice. Anastazja Dolińska doniosła policji, że w roku 1929 odstąpiła na czas swego wyjazdu siostrze swej swoje ume- blowane mieszkanie z tem, ażeby ta trosz- czyła się o nie. Jakież było jednak jej zdzi- wienie, kiedy przed kilku dniami powróciła do Katowic i nie zastała już w mieszkaniu ani swej siostry ani mebli. Jak się później dowiedziała — siostra jej sprzedała wszy- stkie meble oraz mieszkanie i wyjechała w niewiadomym kierunku. (l)

Kotzias i tow. na wolności za kaucją.

Katowice. Wypuszczeni zostali na wol- ną stopę za kaucją po 5.000 zł.: właściciel biura handlowego Kotzias w Katowicach, oraz buchalter Malewicz, Pietruszka i Zejer aresztowani przed kilku tygodniami w gło- snej sprawie nadużyć podatkowych. (w)

Wzniosłe zebranie koła Z. O. K. Z.

Katowice-Dąb. W ubiegłą niedzielę mie- jscowe koło ZOKZ. urządziło uroczyste ze- branie na sali p. Czuprny przy udziale o- koło 150 osób. Prezes koła p. Piec A. przy- witał na wstępie p. inż. Roznera i inż. Mar- kiewicz z huty Baildona, prezesa powiato- wego ZOKZ. Katowice p. Kinowskiego i wielu innych przybyłych gości. W dalszym ciągu wygłoszony został przez p. Kinow- skiego bardzo treściwy referat p. t. „Jedenasta rocznica plebiscytu“. — Mówca w dalszym ciągu nawoływał do zgody, a zwłaszcza w chwili obecnej, kiedy

Przy przeczułeni, bólach głowy, bezsenno- ści, ospałości, przygnębieniu, uczuciu strachu posiadamy w naturalnej wodzie gorzkiej Fran- ciszka - Józefa niezawodny środek domowy do usunięcia wszelkich zaburzeń przewodu pokar- mowego w każdym jego odcinku.

nasz sąsiad zachodni razem ze wschodnim starają się Polsce wydrzeć to, co jest naj- cenniejsze. Lecz dopóty lśni na Jasnej Gó- rze Królowa Polski — tak długo wróg do naszych granic nie będzie miał dostępu, — mimo, iż nas gniece narówno z innemi kra- jami zmora gospodarcza. W rzuconym ape- lu do zebranych oświadczył p. Kinowski, iż nasi bracia za kordonem żyją w takim uci- sku, jak żaden naród w świecie, to też my powinniśmy im iść z pomocą w osiągnięciu ich praw narodowych. W dowód tegoż ape- luje. ażeby miejscowe koło złożyło jakiś skromny datek na budowę polskiego gimna- zjum w Bytomiu, dając młodzieży polskiej na Śląsku Opolskim możność kształcenia się, ażeby mogła się stać przywódcami tego ludu. Wobec tego koło ZOKZ. Dąb z tego miejsca wzywa inne placówki do przyłą- czenia się do tak szlachetnej akcji w formie łańcucha, jak tow. kulturalne, policję, Polki, urzędników różnych stanów. Po zakończe- niu referatu, który wywarł jak najlepsze wrażenie na zebranych, zabrał głos p. inż. Rozner oświadczaając m. i., iż kryzys który przeżywamy nie jest winą polsk. inżyniera, lecz po więk. części wrogo nam usposobie- nego elementu, a zwłaszcza niemieckiego, którego nie brak w przemysle, a niemniej w hucie Baildona. Wzywał do walki a cel be- dzie osiągnięty, albowiem polski inżynier dorównuje niemieckiemu, o ile go nie prze- wyższa. W dowód powoływał się na to, iż przed wojną światową polscy inżynierowie budowali w obcych państwach koleje i mo- sty o nowej konstrukcji. P. Piec zakończył zebranie prosząc, ażeby zebrani nadal wier- nie pracowali przy pomocy naszej intelligen- cji polskiej.

Czyn naśladowania godny.

Katowice-Dąb. W ubiegłym tygodniu, dnia 17 bm. odbyło się w 3 seansach w mie- scowem kinie „Dębina“, własności dyr. Klyty z Król. Huty wyświetlanie filmu pod tytułem „Z dnia na dzień“, polskiej produk- cji, z którego dochód w kwocie 410 zł prze- znaczono na prowadzenie kuchni bezrobot- nych. Na tem miejscu w pierwszym rzędzie należy się jak najserdeczniejsze podzięko- wanie p. dyr. Klycie, który okazał swoją życzliwość i poparcie, wychodząc z zało- żenia, że tylko przy współpracy całego społeczeństwa dozna złagodzenia nędrza i bieda. To też w imieniu tych biedaków ape- lujemy do wszystkich dyrekcji kin na tere- nie naszego wojew., ażeby poszli śladem swego kolegi p. dyrekt. Klyty, za co z pe- wnością zyskają uznanie ze strony całego społeczeństwa. Tak samo składamy persone- lowi kina serdeczne podziękowanie za po- parcie w tym dniu. W imieniu komitetu wy- działu „Caritasu“ Dąb, zwracamy się do miejscowego społeczeństwa, ażeby jak naj- usilniej popierało miejscowe kino, które na to w całej pełni zasługuje, dając pomoc dla biednych. Równ. pominąć nie można huty Baildona z jej nadzwycz. ruchliwym inż. p. Roznerem i p. Piecem Augustem, którzy zainteresowali się przed sprzedażą biletów na filmowe przedstawienie pośród urzędni- ków i robotników w hucie, osiągając kwotę 100 zł, za co im serdecznie z tego miejsca dziękujemy. Dalej „Bóg zapłać“ za usilną przed sprzedaż i bezinteresowną pracę pp. radcowej Maciejczykowej, Ryborzowej, Buchcikowej, Kockowej i Mikowej oraz pa- nom Tomaszowi Koszowi, Folkowi i całemu społeczeństwu dębskiemu za udzielenie się w akcji. Jeszcze jeden apel do wszystkich miejscowych przedsiębiorstw, które nieba- wem rozpoczną swoją pracę letnią tak w budownictwie jak i innych zawodach, aże- by pamiętali o tych nieszczęśliwych i brali tylko miejscowe siły do pracy, w których to spraw. należy zwracać się do członków zarządu „Caritasu“, który będzie wskazy- wał ludzi potrzebujących pomocy. Na ko- niec składamy „Bóg zapłać“ ofiarodawcom z ostatnich dni.

Szlachetna praca towarzystwa śpiewu.

Rozdzieln-Szopienice w Katowickiem. Znane z wielu występów na różnych imprezach, jakoteż z niedawnych koncer- tów w Polskim Radio, Tow. śpiewu „Wy- spiański“ z Rozdzielnia-Szopienic postano- wiło nadal rozpowszechniać wśród obywa- teli tej miejscowości, piękną pieśń polską przy każdej okazji. Widząc, że wysiłki to-

warzystwa nie idą na marne. lecz częste przynoszą korzyści duchowe i moralne, postawiło sobie przeto za zadanie kontynuować tak szlachetną dla ogólnego dobra kulturalnego, pracę. Towarzystwo to, którego liczba członków stale wzrasta, co jest jaskrawym dowodem zrozumienia przez ogół doniosłości celu, do jakiego kroczy praca towarzystw śpiewaczych, a także jest i niejako potwierdzeniem skuteczności działalności śpiewaków — urządził w dniu 3 kwietnia br. przedstawienie teatralne p. t. „Gole Panny” czyli „Karnawał w Warszawie”, wspaniały wodewil Cyryla Danielewskiego. Przepiękne piosenki, duety i kwartety, składające się na program tej sztuki, wywołać musiały w widza szczerą zadowolenie. Jest to bowiem nawskroś humorystyczna sztuka, tryskająca zdrowym, polskim humorem, jakiego brak w innych podobnych utworach teatralnych, „znowelizowanych” współczesnymi „kawami”, a które przeważnie tylko niesmak wywołują u publiczności chcącej się z prawdziwą szczerością ubawić. Dlatego też towarzystwo, licząc na swych członków, postanowiło stanąć u wyżyny swego zadania krzewienia pieśni przez wystawienie sztuki ze śpiewami, których wykonanie pozostawiło dobranym śpiewakom solowym, toteż nie dziw, że aktorzy chcąc się wywiązać jaknajlepiej, bezustannie ćwiczą trudne utwory. Również wystąpił chór aktorów, wykonując zarazem różne tańce, z których niewątpliwie wielki efekt wywołał taniec tyrolski, mazur, krakowiak i in., słowem — sztuka jakich mało, a która zadowoli każdego widza. Z uznaniem należy podkreślić bezinteresowną pracę nad stroną muzyczną, kierowaną wytrawnie przez p. F. Cholewę, młodego dyrygenta tegoż chóru. (lp)

Z posiedzenia Magistratu.

Mysłowice. Magistrat dla zrównoważenia preliminarza powziął odmienną uchwałę od rady miejskiej odnoszącą się do obniżek za światło elektryczne w tym kierunku, że opłatę za licznikowe światło elektryczne zmniejsza z 60 na 50 gr. za kilowat-godzinę, natomiast stawkę za światło ryczałtowe obniża o 15 proc. Zarazem postanowiono, że stawki obniżające opłaty za prąd, światło, wodę, gaz, ryczałt za światło i opłaty za liczniki stosować się będzie zasadniczo od 1 kwietnia 1932 r., jednakże warunkowo jedynie do tych płatników lub konsumentów, którzy wyrównają swe konta do dnia 5 lipca 1932 r. O ile do tego terminu wyrównają doznają bonifikaty całej obniżki, natomiast nie wyrównują, do tego czasu swych kont wszelkie stawki za produkty miejskich zakładów przemysłowych opłacać muszą w wysokości dotychczasowej. Następnie przystąpiono do uchwały rady miejskiej ustalającej nowe normy dla podatków budynkowych. Zkoiei upoważniono decernenta opieki społecznej do przyznania bezrobotnym z okazji Wielkiej Nocy pewnych dodatk. w naturaljach. Czynsz za chłodnię rzeźni miejskiej ustalono według stawek pobieranych w roku ubiegłym, z płatnością w 2 ratach, tj. 10 kwietnia i 1 lipca rb. (w)

Czasowe zamknięcie huty „Hugona”.

Nowawies w Katowickim. Zarząd Śląskich i Cynkowni w Katowicach zgłosił w piątek przedświadczeni do komisarza demobilizacyjnego wniosek w sprawie czasowego zamknięcia huty „Hugona” w Nowej wsi, co ma nastąpić w ciągu miesiąca. Jak wiadomo, komisarz demobilizacyjny w wypadku „czasowego” zamknięcia zakładu jest bezsilny, to też mało będzie mógł pomóc.

Z Król. Huty

Załoga oddziału budowy mostów żąda upaństwowienia hut żelaznych.

Król. Huta. Wiadomo, że dyrekcja huty „Królewskiej” przedłożyła komisarzowi demobilizacyjnemu wniosek o zezwolenie na zwolnienie 400 robotników. Na zebraniu załogi stwierdzono, że dyrekcja nie ma powodu do redukcji robotników, gdyż posiada zamów. na 2.800 ton, oraz że na wykonanie tych zamówień jest do dyspoz. 90.000 zł. Dyrekcja huty stanęła na stanowisku, że do wykonania tych zamówień wystarczy tylko część załogi. Załoga zaś stanęła na innym stanowisku i stwierdziła, że o ile miesięcznie wykonanych zostanie 600 ton, to cała załoga ma zapewnioną pracę na przeciąg zgórą trzech miesięcy. W międzyczasie nadeszła wiadomość od komisarza demobilizacyjnego, że na redukcję 400 robotników nie zgadza się, wobec czego dyrekcja zarządzić zamierza dalsze świętówki. — Załoga stanowczo zaprotesowała przeciw-

Koncern zakładów księcia pszczyńskiego ostoją niemieczyny śląskiej.

Fakt zatrudnienia dużej ilości obco-krajowców na rozmaitych szczeblach hierarchii urzędniczej, szczególnie jednak na stanowiskach kierowniczych i bardzo odpowiedzialnych, przy równoczesnym zajęciu co najmniej w 2/3 innych stanowisk wprawdzie przez obywateli polskich, ale narodowości niemieckiej, powoduje szczególne ujemne skutki dla przemysłu górnośląskiego. Cudzoziemcy ci, zajmując stanowiska naczelników kierowników, szefów biur zakupów i personalnych, a nieraz pozornie skromniejsze stanowiska sekretarzy, buchalterów i t. d., są rozmieszczeni w ten sposób, aby albo bezpośrednio nadawać działalności swojej kierunek, nastawiony na interes gospodarczy Niemiec, albo paraliżować działalność swoich przełożonych, którym dodani zostali formalnie w charakterze pomocników, a faktycznie tajnych kontrolerów.

ko temu i domaga się upaństwowienia hut żelaznych. (w)

Chcą obniżyć zarobki robotników miejskich

Król. Huta. W dniu 4 kwietnia odbędzie się w ratuszu konferencja z Związkiem metalowców w celu omówienia nowych taryf zarobkowej dla robotników miejskich. Magistrat dąży nie tylko do znacznych obniżek zarobków sięgających w niektórych wypadkach od 30 do 50 procent, ale również do przesunięcia robotników do innych grup pracy.

Znalezienie zwłok noworodka.

Król. Huta. Na cmentarzu św. Barbary znaleziono około 5 miesięcy liczące zwłoki noworodka płci żeńskiej, które były owinięte w stary papier. Zwłoki odstawiono do kostnicy zakładu św. Jadwigi. Za wyrodną matką policja prowadzi poszukiwania. (l)

Ujęcie młodocianych włamywaczy.

Król. Huta. Policja śledcza ujęła i odstawiała do sądu trzech młodocianych bezrobotnych, którzy w lutym i marcu br. dokonali 10 kradzieży z włamaniem do piwnic i kiosków w różnych dzielnicach miasta. Sprawcy w toku dochodzeń przyznali się do winy i wydali nazwiska współników, którymi byli trzej również bezrobotni i jedna kobieta.

Z Świechłowickiego

Huta „Falwa” będzie unieruchomiona.

Świechłowice. Katowicka spółka akcyjna zawiadomiła radę załogową huty „Falwa” pismem z dnia 22 bm., iż unieruchomienie tejże huty nastąpi 23 kwietnia br. Pozostaną w ruchu tylko centrala elektryczna, fabryka podków i fabryka tlenku.

Walne zebranie koła ZOKZ.

Szarlej, w Świechłowickim. W dniu 17 marca br. w Szarleju odbyło się doroczne walne zebranie miejscowego koła ZOKZ. na którym wybrano nowe władze koła. W zebraniu tem wzięli udział z ramienia zarządu powiatowego pp. Piec i Moczyński z Król. Huty. Ze sprawozdania ustępującego zarządu wynikało, iż działalność zarządu zgrurowana była dokoła dwóch zasadniczych spraw. Mianowicie akcji wpisów do szkoły polskiej, która przyniosła najkorzystniejsze wyniki oraz przedsięwzięć kulturalnych i finansowych związanych z Miesiącem Propagandy Śląska. Po złożeniu podziękowania ustępującemu zarządowi z p. prezesem Soltysiem na czele walne zebranie wybrało nowy zarząd w składzie: prezes p. naucz. Szczepan Ludyga, wiceprezes p. Franciszek Zbożenia, sekretarz p. Edmund Zachowski, skarbnik p. Trybuczkówna, zast. sekr. p. naucz. Wiszniewski, oraz jako ławnicy p. Jan Studnicki i Perfecki. Na wniosek p. dr. Szweda zebrani uchwalili z kasy koła wyasygnować kwotę 100 zł. na rzecz polskiego gimnazjum w Bytomiu. Na wniosek prof. Drozdowskiego zebrani uchwalili rezolucję protestującą przeciwko antypolskim wystąpieniom Gdańszczan. (w)

Strzelanina na ulicy.

Łagiewniki w Świechłowickim. Mieszkańcy ul. Aptecznej w Łagiewnikach byli onegdaj świadkami szalonej gonitwy połączonej z strzelaniną. Mianowicie wywiadowca straży granicznej z placówki Łagiewniki zauważył na wspomnianej ulicy zna-

Specjalny rozdział w dziejach walki o zachowanie niemieczyny na polskim Górnym Śląsku należałoby poświęcić koncernowi zakładów księcia pszczyńskiego. W zakładach tych, tworzących dotychczas niezdobytą twierdzę wojującą niemieczyny, Polak jest niemal rzadkością i to tylko na stanowisku niższego urzędnika. Dość powiedzieć, że generalnym dyrektorem jest obywatel Rzeszy Albert Pistorius, zamieszany obecnie w aferę z specjalnym funduszem na zakupstwo urzędników państwowych i komunalnych.

Zakłady księcia pszczyńskiego zatrudniają 112 obywateli Rzeszy niemieckiej, 2 obywateli Czechosłowacji, 6 Austrii i 9 obywateli innych państw. Poza tem wszyscy inni urzędnicy, chociaż są obywatelami polskimi, należą do narodowości niemieckiej. (w)

nego przemytnika Franciszka Stanieckiego, którego usiłował p. zatrzymać. Na widok zbliżającego się strażnika Staniecki rzucił się do ucieczki, tak, że wywiadowca był zmuszony użyć broni palnej. Na szczęście strzały nie trafiły ani przemytnika, ani też nikogo z przechodniów. (l)

Z ostatniego zebrania koła rezerwistów.

Dąbrówka Wielka w Świątchłowickim. W niedzielę, dnia 20 marca b. r. odbyło się miesięczne zebranie Związku rezerwistów w lokalu związkowym p. Michała Wydry pod przewodnictwem prezesa p. Piotra Szymonka. Po otwarciu posiedzenia i odczytaniu protokołu z poprzedniego zebrania prezes odczytał list od pow. zarządu Związku rez., poświęcony pośmiertnej pamięci zasłużonego dla Ojczyzny arcybiskupa ks. biskupa Bandurskiego, którego zebrani wysłuchali na „baczność” i w skupieniu. Następnie omawiano zakup czapek i mundurów i zgodzono się jedynie na zakup czapek ze względu na obecny stan kryzysowy. Obradowano także nad urządzeniem następnego strzelania ćwiczebnego o nagrody, które postanowiono urządzić na czas w pierwszej połowie miesiąca maja. Do tego strzelania dopuszczone będą i inne osoby poza związkowe, lecz ci ostatni tylko o nagrody. Następnie zebrani zgodzili się jednogłośnie na wysłuchanie wykładów, wygłaszanych przez komendanta koła p. Rzeźniczka oraz p. dr. Hilewicza i to po ukończeniu każdorazowego miesięcznego zebrania, które się odbywa zawsze w niedzielę i nie kępuje nikogo pod względem czasu lub innych przeszkód. Załatwiono jeszcze dwie palące sprawy członków, zagrożonych redukcją. W końcu prezes stwierdził, że miejscowemu kołu przybył jeden nowo mianowany oficer rez. nauczyciel p. Rzeźniczek, któremu w imieniu całego koła złożył serdeczne życzenia. Zgłosił się także i nowy członek, którego przyjęto. Na tem zebranie miesięczne zamknięto i przystąpiono do wykładów, które wygłaszał komendant nauczyciel p. Rzeźniczek. (w)

Kradzież węgla z wagonów kolejowych.

Wielka Dąbrówka w Świątchłowickim. W piątek przedświadczeni w nocy między godziną 12 a 3 rzuciło się kilkunastu osobników na stojące na tutejszym dworcu kolejowym wagony naładowane węglem, który zaczęli zrzucać na nasyp kolejowy. Osobników tych zauważył przechodzący tam właśnie kolejarz obchodowy, którego złodzieje poczęstowali gradem kamieni, kalecząc go poważnie. W toku dochodzeń ustalono, że osobnicy ci pochodzą z Bobrownik pow. Będzin. (l)

Pszczyński

Z magistratu.

Pszczyzna. Magistrat miasta Pszczyzny (oddział opieki społecznej) przystępuje do wydawania bezrobotnym z Pszczyzny, Siedlic, Kempy, Strzelnicy, Kuchniki i kolonii Polne domy — artykułów spożywczych, dając poszczególnym kupcom odpowiednią ilość bonów. Wydawanie bezrobotnym gotowych obiadów natrafiło na poważne trudności techniczne. (w)

Z zebrania Zarządu ZOKZ.

Pszczyzna. W dniu 18 bm. odbyło się w Pszczyźnie zebranie zarządu powiatowego ZOKZ. pod przewodnictwem prezesa p. dr. Riesa, wicestarosty i przy współudziale pp. dyr. Szopy, A. Dzióbka, A. Kuźniarskiego, K. Gandora, R. Rysia, Moronia i Szymy. Na zebraniu tem wyznaczono dla wszystkich kół, miejscowych ZOKZ. w powiecie terminy walnych zebrań oraz ustalono delegatów, którzy wezmą udział w walnych zebraniach kół z ramienia zarządu powiatowego. Walne zebranie postanowiono odbyć w miesiącach kwietniu lub maju, tak, aby w czerwcu mógł odbyć się walny zjazd delegatów. (w)

Figlarny złodziej.

Mikołów w Pszczyńskim. Przed kilku dniami skradł nieznaną osobnik na szkodę niejakiego Prokopa złoty zegarek. Poszukiwania celem wyśledzenia sprawcy kradzieży było bezskuteczne. Jakież jednak było zdziwienie poszkodowanego, kiedy w ubiegły czwartek przyniesiono mu małą paczkę, w której znajdował się zegarek wraz z napisem „Wesołych Świąt” (l)

Budowa rynku.

Tychy w Pszczyńskim. Na ostatnim posiedzeniu rady gminnej uchwalono kupić od ks. Pszczyńskiego część osuszonego stawu na budowę rynku. Uchwalono zakupić około 2 i pół morgi na ten cel po cenie 2 zł. za metr kwadratowy. Cena została już z dyrekcją ks. Pszczyńskiego uzgodniona. — Uchwalono również zakupić tereny na stadion po 2 zł. za metr kwadratowy przy ulicy, zaś po 1 zł. na terenie w stronę dworca. Cena ogólna wyniesie 12.448 zł. (w)

Nieszczęśliwy wypadek.

Imielin w Pszczyńskim. Podczas maglowania białizny przez Bronisławę Janowską, został przygnieciony do drzwi przez przesuwający się magiel jej 3-letni synek Marjan, wskutek czego odniósł on wewnętrzne obrażenia klatki piersiowej tak, że wśród strasznych boleści zmarł. (l)

Wybory w kopalni Boera.

Kostuchna w Pszczyńskim. Wczoraj na kopalni Boera odbyły się wybory do rady zakładowej. Upoważnionych do głosowania było 1067 osób. Głosowało 979. Wystawione były trzy listy. Na listę nr. ZPP. padło 214 głosów, listę nr. 2 CZG 536 głosów i na listę nr. 3 ZPP. 201 głosów. Pierwsza i trzecia lista otrzymała po dwa, a druga lista 5 mandatów. (w)

Z ostatniego zebrania ZOKZ.

Bzie w Pszczyńskim. Na ostatnim miesięcznym zebraniu koła wygłoszony był referat przez p. prezesa Goszyca na temat nielojalności Gdańska względem Polski, oraz omówiono szereg spraw organizacyjnych w związku z mającym nastąpić ustąpieniem księdza proboszcza Niedzieli z miejscowej parafii; zebrani postanowili jednogłośnie zorganizować akademie pożegnania dla swego duszpasterza. Po zakończeniu zebrania przyjęto czterech nowych członków. (w)

Z Rybnickiego

Echa zażść w Paruszcówcu.

Rybnik. Przed sądem okręgowym w Rybniku odbędzie się w dniu 19 kwietnia rozprawa karna przeciw 14 oskarżonym o branie udziału w zażściach w Paruszcówcu z oskarżonymi Czapłą i Marcelem na czele. Na rozprawę wezwano 26 świadków.

Oszukańcze bankructwo kupca.

Knurów w Rybnickim. W związku toczącym się dochodzeniem w sprawie oszukańczego bankructwa, dokonanego przez Tomasza Kocura i jego towarzysza na szkodę różnych wierzyteli, oszukanych o kilkadziesiąt tysięcy złotych, policja przeprowadziła rewizję tak w mieszkaniu oskarżonego jak w składzie i zakwestjonowała kilka ksiąg kasowych. Dalsze dochodzenia w tej sprawie trwają. (l)

Kradzież w dworze.

Turza w Rybnickim. Wfemali się tu do spichlerza Jana Kosza, dzierżawcy domeny państwowej, nieznaną sprawcy, którzy skradli 10 i pół ctr. żyta. Sprawcy po załadowaniu żyta na furmarkę odjechali spokojnie w kierunku Wodzisławia. (l)

Z działalności tow. śpiewu.

Olza — Kolonia w Rybnickim. W listopadzie ub. r. zostało założone staraniem p. kierownika szkoły Ruhrbacha, oraz nauczyciela p. Wolańskiego, towarzystwo śpiewu w kolonii Olzie i przybrało piękna na-

Z Śląska Opolskiego.

Z Bytomskiego.

Do składu owocowego Rebnera przy ulicy Kościelnej w Bytomiu przybyło trzech mężczyzn. Jeden z nich wymierzył do właścicielki pistolet i zażądał pieniędzy. Oprócz tego powalił ją na ziemię i bił pięściami, wskutek czego odniosła poważne obrażenia. W międzyczasie dwaj jego uzbrojeni również współnicy wpadli do biura i steroryzowali stenotypistkę, usiłującą telefonować. Rąbusie zrzucili aparat telefoniczny ze stołu, czem uniemożliwili zawołanie policji. Nie udało im się jednak niczego zabrać, gdyż z powodu krzyku bitej właścicielki czuli się w obawie i uciekli. Udało się przechodniom złapać jednego ze sprawców, manowicie Józefa Piellę. W godzinach wieczornych aresztowano dwóch innych bandytów, a to Jerzego Schindlera i Jana Frie-marka. Wszyscy przyznali się do winy.

Z Strzeleckiego.

W Rozwodziu napadnięty został na drodze leśnej mistrz rzeźnicki Wilim. W drodze do domu został napadnięty przez 2 zamaskowanych bandytów. Jeden z nich miał rewolwer i strzelił w stronę W., jednak chybił. Drugi bandyta zrabował mu 250 marek. W związku z napadem policja aresztowała robotnika Stacha z Rozwodziu.

Z Kozieńskiego.

Do domu gospodarza Franciszka Kolasy w Karchwicach ktoś zapukał. Gdy właściciel otworzył drzwi usiłowało wtargnąć do mieszkania aż siedmiu mężczyzn z rewolwerami i maskami. Jeden z nich schwycił gospodarza za gardło, lecz ten zdołał się wyrwać i zamknąć drzwi. Bandyci rozpoczęli strzelanie. Na odgłos strzałów zaalarmowani zostali sąsiedzi i przybiegli napadniętemu z pomocą. Bandyci zbiegli, nie nie wskórawszy.

Z Raciborskiego.

Księgarz Musioł pozbawił się w Raciborzu życia wystrzałem z rewolweru. Musioł był dawniej księgarzem i wydawcą w Rybniku i po plebiscycie wybrał się do Niemiec. Tam popadł w trudno-

ści pieniężne, wskutek czego zrozpaczony popełnił samobójstwo.

*

W mieszkaniu przy ul. Salzera w Raciborzu znaleziono zwłoki 70-letniej kobiety Józefy Trulley. Gdy od dwóch tygodni kobieta nigdzie nie wychodziła, podpadło to mieszkańcom domu i wybrali się do jej izby, gdzie ją znaleźli martwą na ziemi. Zwłoki już ulegały rozkładowi. Mieszkanie całe było zde-molowane. Zamknięto drzwi i przywołano policję i lekarza. Ostatni stwierdził, że staruszkę zamordowano. Stwierdzono, że została ona wyciągnięta w czasie snu z łóżka i zabita, o czym świadczą rany na głowie i twarzy. Kobieta posiadała książkę oszczędnościową z dość pokaźną sumą zaoszczędzoną, której nie można było odnaleźć. Zachodzi podejrzenie, iż popełniono mord rabunkowy.

Z Opolskiego.

23-letnią córkę leśniczego Wetzela w Czarnowasach znaleziono z przestrzelonemi piersiami i udem nieżywą w mieszkaniu rodziców. Motywem samobójstwa ma być zastrzelenie ukochanego psa przez jej ojca, który to czyn wzięła sobie bardzo do serca.

*

W baraku na placu zbożowym w Opolu znaleziono dwóch bezdomnych Cymbolika i Kistorza martwych. Obok zwłok leżała butelka do połowy napelniona spirytusem. Zwłoki obdarte były z odzieży a jeden z zabitych miał ranę na głowie. Jak przypuszczają pili obydwoje za dużo, poczem prawdopodobnie pobili się. Lekarz stwierdził zatrucie się alkoholem. Powody śmierci wyjaśni sekcja zwłok.

*

W Wielkim Dobrzyniu znaleziono w mieszkaniu martwe ciało murarza Tomasza Wichra. Są pogłoski, że został on w czasie sprzeczki rodzinnej zamordowany i aby upozorować samobójstwo, następnie powieszony. W rodzinie jego miały miejsce w przeddzień kłótnie i bójki między krewnymi. Prokuratorja skonfiskowała zwłoki, celem zbadania, czy zachodzi w tym wypadku morderstwo, czy też samobójstwo.

Z przedstawienia teatralnego tow. śpiewu.

Tarnowice Stare w Tarnogórskim. W niedzielę, dnia 13 marca br. odegrało tut. tow. śpiewu „Moniuszko“ przedstawienie teatralne na sali p. Choroby. — Przedstawienie poprzedziły dwa występy chóru z utworami: „Pieśń poranna“ i z opery „Halka“ Moniuszki „Modlitwa w kościółku“. Odegrano bardzo poważną sztukę p. t. „Dla Chrystusa“, dram. religijny w 3 aktach z życia św. Agnieszki, z czasów prześladowania chrześcijan. Amatorzy zaś, jak na pierwszy raz wywiązały się ze swych ról zadawalająco. Ponieważ nasze towarzystwo materialnie stoi w bardzo opłakanym stanie, więc też z tego powodu, ażeby móc zakupić najkonieczniejsze nuty do mającego się odbyć w czerwcu zjazdu okręgowego, urządzono przedstawienie teatralne. Liczono na pełne zrozumienie ze strony obywatelstwa, a tymczasem rzeczywistość okazała coś wręcz przeciwnego. Przedstawienie zamiast dochodu, przyniosło niedobór. Dlaczego? Dlatego, że ci, którzy w pierwszym rzędzie mają obowiązek popierać życie kul-

turalno-oświatowe, nie przyszli. Nie było nikogo z inteligencji, z wyjątkiem kierownika szkoły p. Białeckiego i ks. prob. Twórze. Co z tego wynika? To, że daleko więcej zrozumienia i poświęcenia dla życia kulturalno - oświatowego okazuje ten prosty lud. Zaś inteligencja myśli tylko o sobie. Ci, którzy powinni dowodzić całym ruchem w tym względzie, stronią od niego. Jesteśmy teraz zmuszeni zająć się każdym takim uchwybieniem specjalnie i przypominać naszemu obywatelstwu jego obowiązek. Towarzystwo śpiewu bardziej, aniżeli każdy inny związek u nas zasługuje na poparcie, ponieważ pracą swą upiększa bezpłatnie uroczystości świeckie i kościelne. W obecnym położeniu udział towarzystwa w zjeździe okręgowym stoi pod znakiem zapytania. (a. k.)

Z Lublinieckiego

Pomysłowy przemytnik.

Glinica w Lublinieckim. Przytrzymano tu Józefa Świerczka, który swego czasu przemycił przez zieloną granicę rower pochodzenia niemieckiego, który następnie zamienił na konia z niejakim Józefem Opatowskim zam. w Aleksandrii pow. Częstochowa. Rower został Opatowskiemu odebrany i odstawiony do urzędu cełowego, zaś na przemytnika sporządzono doniesienie. (l)

Z Cieszyńskiego

Z działalności koła Macierzy.

Skoczów. Dnia 28 lutego br. odbyło się doroczne walne zebranie koła Macierzy Szkolnej w Skoczowie przy współudziale około 80 członków. W zagajeniu skreślił prezes p. dyr. Żebrok historię założenia i rozwoju tutejszego koła, które, założone po znacznych przeszkodach w maju 1922, położyło wielkie zasługi około rozbudzenia ducha narodowego w naszym miasteczku. Pokost niemiecki, jaki posiadał Skoczów przed 10 laty, znacznie odpadł, a pierwotny charakter polskiego miasteczka przybiera na sile. W okresie tym została zlikwidowana niemiecka szkoła powszechna i wydziałowa z powodu braku dzieci niemieckich, a czytelnictwo polskie bardzo się rozwinęło dzięki bogatej bibliotece Macierzy. Największe zasługi koło utworzenia i rozwoju jej położył nasz literat Gustaw Morcinek. Poza tem walnym środkiem uświadamiającym narodowo tutejsze społeczeństwo — to scena polska, szerząca skutecznie zamiłowanie do słowa i kultury polskiej. Korzystają z niej wszystkie polskie stowarzyszenia na terenie Skoczowa. Przedstawienia Macierzy mają tutaj wyrobioną swą markę i cieszą się zawsze wielkim powodzeniem. Oprócz tego praca Macierzy obejmowała także troskę o dzieci szkolne, zapewniając jej rokrocznie bogate gwiazdki, zaopatrując je w przybory i książki polskie, oraz udzielając stypendia młodzieży skoczowskiej, kształcącej się w szkołach średnich. Poza tem koło nasze wspierało nasze placówki kulturalne poza Olzą. W sumie koło Macierzy szkolnej starało się usilnie, by spełnić swe zadanie, zmierzające do wychowania obywatela, świadomego swych obowiązków wobec napierających sił wrogich z zachodu. — Ze sprawozdania wynika, że koło Macierzy Szkolnej posiadało w ubiegłym roku 135 członków. W ciągu ubiegłego roku urządziło 2 przedstawienia, 2 obchody narodowe, 1 odczyt, 1 zabawę karnawałową i festyn szkolny wspólnie ze szkołą powszechną i wydziałową. Dochody w roku ubiegłym wynosiły 4.319 zł. 49 gr., wydatki zaś 3.469 zł. 49 gr. Gotówka kasowa wynosi zatem 850 zł. Biblioteka liczy obecnie 1135 książek w 1230 tomach. Korzystało z niej 168 czytelników, a wypożyczono w sumie 3.412 książek. Dochody z biblioteki wynosiły 286 zł., które przeznaczono na oprawę książek. Majątek koła przedstawia wartość około 7.000 zł. Po dokonaniu wyborów nowego zarządu, wygłosił p. Ludwik Brożek nadzwyczaj interesujący odczyt o przeszłości Skoczowa na podstawie znalezionych przez siebie kronik z wieku XVI w Muzeum miejskim w Cieszynie. Była to kronika burgrabiego skoczowskiego Tilgnera i pamiętnik ławnika miejskiego z wieku XVI, zawierający ciekawe szczegóły z historii sądownictwa miejskiego Skoczowa.

Sprostowanie.

Czerwionka w Rybnickim. W nr. 68 „Katolika Polskiego“ z dnia 22 marca b. r. pisaliśmy o prymicach ks. Cimały. Jak nam donoszą z Wielkiego Debieńska, odbyły się te prymice w kościele parafialnym w Wielkim Debieńsku a nie w Czerwionce. (w)

Z odegranego przedstawienia teatralnego.

Rydultowy w Rybnickim. Dnia 20 bm. odegrało koło teatralne „Zorza“ Rydultowy na sali p. Jendroški w Rydultowach przedstawienie teatralne pod tytułem „Ponad śnieg bielszym się stanie“, dramat w 3 aktach oraz arcywesołą komedję „Stryj przyjechał“, z którego się amatorzy bardzo efektownie wywiązali i ku zadowoleniu ogółu publiczności. Z ubolewaniem trzeba stwierdzić, że przedstawienia teatralne koła „Zorzy“ nie cieszą się wśród inteligencji (nauczycielstwa) poparciem, albowiem pomimo kilkakrotnych już zaproszeń, nie uczęszczają oni na przedstawienia, chociaż faktycznie teraźniejsi amatorzy „Zorzy“ nie ustępują wiele zespołom teatralnym objazdowym. (w)

Z Tarnogórskiego

Z przysposobienia rolniczego SMP.

Miasteczko w Tarnogórskim. Przy tutejszem Stow. Młodzieży Polskiej męskiej „Jedność“ utworzono przysposobienie rolnicze, na które w roku bieżącym składają się dwa konkursy, a to uprawy kukurydzy i uprawy soi (rośliny nowoczesnej). Przysposobienie podlega nadzorowi władz rolniczych i Związkowi Młodzieży w Katowicach. Roku ubiegłego istniał jeden konkurs — uprawy kukurydzy, do którego młodzież licznie przystąpiła a nagrody z Śląskiej Izby Rolniczej uzyskało 6 druhow. W roku bieżącym konkursy zamierza się przeprowadzać na większą skalę. Tak do konkursu uprawy kukurydzy jak i soi młodzież licznie się zapisala. Urządza się zbiórki, podczas których odbywają się odczyty i pogadanki i z dziedziny rolnictwa. Podczas ostatniego zebrania przysposobienia rolniczego wybrano komitet i sąd konkursowy na rok bieżący w składzie następującym: Przew. ks. prob. Wilhelm, pp. burmistrz A. Kapołka, kier. szkoły Zareba, Tomasz Bibiela, Jerzy Dziuk, Alfred Gabriel, Antoni Bembczyk, Augustyn Kowalski, Karol Sobanski i Wasik Franciszek, którzy zaufania młodzieży do nich, nie odrzucili i wybór przyjęli. Również dla sprężystości w organizacji wybrano dwóch przodowników pr., z których I-szy ma sprawy techniczne p. r., zaś II-gi sprawy administracyjne — korespondencje p. r. O ile chodzi o stronę krytyczną przysposobienia rolniczego wymienić potrzeba, że druhowie nie wszyscy posiadają własny grunt. Magistrat Miasteczka Śl., uznając konieczność rozpowszechnienia idei rolniczej w tutejszej miejscowości, oraz będący nam przychylnym, postanowił przydzielić grunt z nieużytków miejskich na powyższy cel. Rada miejska rów. zgodziła się na propozycję magistratu. Kwestja ta była by całkowicie rozwiązana, gdyby nie to, że grunt zaofiarowany potrzeba wynawozić i uprawiać, a to kosztem kasy towarzystwa wzgl. przysposobienia rolniczego, bowiem członkowie, w przeważnej części bezrobotni, na podobny wydatek nie mogliby sobie pozwolić. Spodziewamy się jednakże, że komitet w powyższym składzie, który w przyszłych dniach zbierze się na ogólne ze-

Ciekawa historia z brylantem i baronową

I co z tego wynikło.

Budapeszt ma swoją sensacyjną sprawę, której może mu pozazdrościć każda wielka stolica, a zwłaszcza policja śledcza. Sprawa przedstawia się tak:

Do jednego ze znanych w stolicy Węgier lekarzy psychiatrów zgłasza się elegancka dama, która przedstawia się jako baronowa Hirsensfels. Raniąc obtępie, baronowa opowiada lekarzowi historię choroby swego męża, który został opanowany przez manję prześladowczą: śni mu się, iż skradziono mu biżuterię rodzinną, co wprawia go w taki szal, iż wyprawia niemożliwe awantury w domu i terroryzuje służbę i otoczenie.

Wysłuchawszy relacji baronowej, lekarz oświadcza, iż musi przedewszystkiem zbadać chorego, zanim poweźmie jakąś decyzję.

— Niech pani zatem przyprowadzi jaknajrychlej męża ze sobą pod jakimkolwiek pozorem.

Dama zgadza się, poczem opuszcza gabinet lekarza, bierze taksówkę i każe się wieść do magazynu znanego jubilera budapeszteńskiego. Tu wybiera piękny naszyjnik brylantowy, przedstawia się jako żona słynnego lekarza i prosi jubilera, by zechciał udać się z nią do męża, który obejrzy naszyjnik i zapłaci zań, o ile będzie mu się podobał.

W kilka minut później baronowa jest już z powrotem u lekarza w towarzystwie pomocnika jubilera, który ma ze sobą naszyjnik. W poczekalni baronowa bierze naszyjnik od pomocnika, prosi go, aby zaczekał chwilę, a tymczasem pokaże brylanty mężowi.

Wszedłszy do gabinetu lekarza, baronowa uprzedza go, iż mąż jest z nią i czeka w przyległym salonie.

Lekarz wyprowadza baronową drugim wyjściem do przedpokoju i prosi do gabinetu pomocnika jubilera. Wdaje się z nim w rozmowę o tem i owem, pragnąc w ten sposób zbadać stan duchowy swego pacjenta. Subjekt zaczyna się — rzecz prosta — niepokoić i pyta wreszcie lekarza, co myśli o brylantach.

Lekarz, sądząc, iż teraz nadszedł moment właściwy i pacjent ujawnia swój stan chorobliwy, zaczyna przemawiać dość łagodnie, przekonująco:

— Drogi panie, musi pan zapomnieć o tych brylantach, niechże pan zrozumie wreszcie, że naszyjnika nie było, że on nie istnieje, jest plodem pańskiej wyobraźni. Chcę pana wyleczyć z tej manji. Niech mi pan opowie wspomnienia z lat dziecińczych.

Łagodna przemowa lekarza wywarła skutek wprost przeciwny. Subjekt porwał się z fotela, jakby go giez ukusił, zaczął krzyczeć, wołać, że go ograbiono, wzywał na pomoc policję.

Lekarz był i na to przygotowany. Napady furji zdarzają się i u takich pacjentów. Nacisnął guzik dzwonka elektrycznego. Do gabinetu wpadli po chwili dwaj pielęgniarze, rzucili się na subjek-

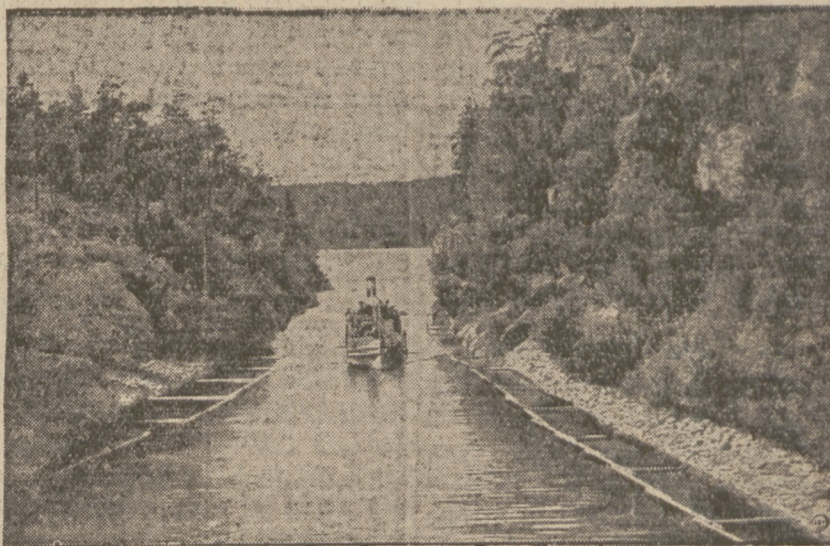
ta, wpakowali go pomimo wściekłego oporu w kaftan bezpieczeństwa, zaprowadzili do łazienki, dali mu zimny prysznic, poczem zamknęli go w wybitym materacem pokoju. Tutaj trzymano biedaka aż do chwili, gdy zjawił się u lekarza jubiler, zaniepokojony długą nieobecnością swego subiekta. Teraz sprawa

się wyjaśniła. Ale brylantów — oczywiście — już nie było. A także i baronowej.

Policja szuka naszyjnika i baronowej. A znany psychiatra budapeszteński ogania się przed znajomymi, którzy go zasypują pytaniami o zdrowie „pacjenta z naszyjnikiem“.

Or.

Stulecie „błękitnej szosy“.

Kanał Gotalski zwany „szwedzką szosą błękitną“ a łączący morze północne ze wschodniem obchodził niedawno stulecie swego istnienia. Wybudowany został w czasie od 1815—1832 r. Przy przekopywaniu tego kanału długości 182 km, brało udział 43.600 żołnierzy, pracujących po 12 godzin dziennie. Koszta budowy wynosiły olbrzymią na owe czasy sumę 14 milionów koron szwedzkich.

Kurs społeczno-duszpasterski.

Pod protektorem i z czynnym udziałem ks. biskupa St. Adamskiego urządził Zjednoczenie Kapłanów diecezji katowickiej „Unitas“ w dniach 20 i 27 kwietnia b. r. w Katowicach w sali Domu Związkowego przy kościele N. Marii Panny kurs społeczno-duszpasterski.

Program kursu jest następujący: środa, 20 kwietnia, godz. 9.45 — Veni Creator i błogosławieństwo sakramentalne w kościele Marjackim, godz. 10 — zagajenie kursu na sali, a następnie referat ks. prałata dr. Szymańskiego, profesora Uniwersytetu Lubelskiego „Kapitalizm obecnej doby“ z dyskusją i referat inż. Adolfa Kliszewicza z Tarnowskich Gór: „Socjalizm i komunizm obecnej doby“ również z dyskusją. Po przerwie obiadowej ks. red. Piwowarczyk z Krakowa wygłosił referat p. t. „Stanowisko Kościoła wobec kapitalizmu i socjalizmu“ (zwłaszcza według encyklik „Rerum Novarum“ i „Quadragesimo Anno“); po referacie nastąpi dyskusja. W czwartek, 21 kwietnia, kurs rozpocznie się o godz. 10. Wygłoszone zostaną z dysku-

sji dwa referaty: ks. kan. Lewka z Tarnowskich Gór n. t. „Jakiemi charytatywnymi środkami łagodzić skutki bezrobocia“ i ks. Rostworowski T. J. z Krakowa n. t. „Wyrobienie duchowej postawy tak u księży jak u parafian celem przerwania kryzysu gospodarczego“. Po przerwie obiadowej o godz. 3 ks. biskup Adamski wygłosi referat na temat „Praktyczne wnioski dla pracy duszpasterskiej“. Po referacie nastąpi dyskusja, poczem kurs zostanie zakończony.

Przewielebne duchowieństwo diecezjalne uprasza się o jak najliczniejszy udział. Goście z poza diecezji są mile widziani. Na pokrycie dosyć poważnych kosztów odbędzie się podczas kursu składka dowolna. Osobnego wstępu nie będzie się pobierało.

Zgłoszenie swego udziału w kursie jest konieczne i powinno nastąpić najpóźniej do 10 kwietnia na ręce ks. radcy Otręby w Świętochłowicach, przyczem należy podać swe życzenia co do ewentualnego mieszkania, względnie noclegu. (KAP)

Przemytnicy sacharyny w potrzasku.

Nowy Bieruń w Pszczyńskim. Śląska straż graniczna przytrzymała na szosie limuzynę I. K., w której jechali właściciel samochodu Balder Franciszek, zam. w Gliwicach i szofer Wilhelm Cedich, zam. w Zabrze. Wymienieni przy legitymowaniu ich oświadczyli, że jadą do miasta Zatora do lekarza, specjalisty chorób nerwowych i że żadnego towaru w swoim samochodzie nie posiadają. Straż graniczna nie dała jednak wiary tym wyjaśnieniom i rozpoczęła dokładne badanie samochodu.

Po półgodzinnym badaniu i opukiwaniu samochodu, wykryto dobrze zamaskowane śruby, przytrzymujące nakrycia dachu i po odkręceniu tych śrub ujawniono skrytkę, w której w niebieskich paczkach, szczelnie ułożonych, znajdowała się sacharyna w 240 półkilowych paczkach, o ogólnej wadze 120 kg.

Badani przemytnicy okazali wielkie zdziwienie na widok sacharyny i przysięgali się, że nic o jej ukryciu ani też o skrytce nie wiedzieli. Wzięci podczas przesłuchania w krzyżowy ogień pytań w końcu przyznali się, że sacharynę przewozili do Zatora (Małopolska), gdzie

ją miał odebrać jakiś bliżej nieznany kupiec i przyznali się również, że wyprawę tę odbyli po raz pierwszy.

Dzięki energii straży granicznej udało się w zarodku zlikwidować nowo zorganizowaną szajkę i uchronić w ten sposób skarb państwa przed wielkimi stratami. Przemytnicy osadzeni zostali w więzieniu i grozi im kara, każdemu po 150.000 zł. wzgl. odpowiedni areszt.

Wartość sacharyny wynosi około 6000 zł. Ulega on konfiskacie wraz z samochodem, którego wartość wynosi również około 5000 zł. (I)

Ta sama miara.

— Cóż ty! ty! pijaku! nie możesz drzwi namacać — mówił pan z gniewem do służącego, który pijany po długim stukaniu dopiero się rozbudził i zataczając się i rękoma skrobiąc po ścianie ledwie do drzwi trafił, aby je otworzyć.

— A co to dziwnego — odrzekł spokojnie służący — niechno się pan upije tak jak ja, to zobaczymy, czy łatwo do drzwi trafi.

Z dalszych stron.

Niezwykły noworodek.

Berlin. Berliński świat lekarski przeżywa sensację. Oto na klinice położniczej w Berlinie urodziło się przed kilku dniami dziecko, które waży zaledwie 540 gr. czyli 1 funt i ma 32 cm długości. Do kliniki zjeżdżają się lekarze z całego Berlina, aby zobaczyć ten mały fenomen, który mimo swej „mikroskopijnej“ wielkości cieszy się najlepszym zdrowiem.

Fabryka fałszywych marek niemieckich.

Sztuttgart. Policja kryminalna wykryła w Sztutgardzie fabrykę fałszywych banknotów 100 markowych. Stwierdzono, że fabryka wyprodukowała dotychczas fałszywków na sumę 8.000.000 marek. Aresztowano 8 osób, wśród których znajduje się główny kierownik bandy fałszerzy, rzekomo kupiec Schröder, który przed dwoma miesiącami przybył z Ameryki Południowej.

Zamach bombowy na kościół.

Frankfurt n. M. W miejscowości Hottenlebelheim (Palatynat) dokonano bombowego zamachu na tamtejszy kościół. Sprawców nie schwytano mimo pościgu. Nie da się jeszcze ustalić, czy zamach ten pozostaje w związku ze znalezieniem bomb u przywódców narodowo-socjalistycznych. Faktem jest, że ze sporządzonych przez nich 80 bomb znaleziono u nich i skonfiskowano tylko część.

Olbrzymi posąg Zbawiciela.

Wiedeń. W Wiedniu odlano olbrzymi posąg Zbawiciela, dłuta prof. Hartiga, przeznaczony do świeżo zbudowanego w Jabłońcu, w Czechosłowacji kościoła Serca Jezusowego. Posąg ten mierzy 3 m 18 cm wysokości i przedstawia Zbawiciela z rozwartymi ramionami.

Troje dzieci spłonęło.

Paryż. Podczas targu w miasteczku Montargis spaliło się troje małych dzieci w furmance chłopskiej, gdzie pozostawiła ich matka bez opieki, udając się na zakupy. Istnieje przypuszczenie, że dzieci pozostawione bez dozoru, bawiąc się zapalkami podpaliły wóz, przyczem paniosły śmierć. Dwóch starszych chłopców, w wieku 8 i 9 lat, zdołało się wyratować.

Nie wiedział, że jest milionerem.

Paryż. Przed kilku laty służący hotelowy w Amiens kupił sobie z pieniędzy zaoszczędzonych obligację premijowej pożyczki miasta Londynu. W tych dniach, udawszy się do jednego z banków celem spieniężenia kuponów od tej obligacji, dowiedział się uradowany, że na jego numer padła jeszcze w 1929 r. wygrana w sumie 10.000 funtów szterlingów. Sumę tę bank wypłacił zaraz uszczęśliwionemu klientowi, doliczając procent. W ciągu więc trzech lat biedak nie podejrzewał nawet, że jest milionerem.

Największy most jednolukowy.

Sydney. W Sydney, w Australii, ukończono obecnie budowę największego jednolukowego mostu na świecie. Gigantyczny ten most w jednym łuku przerzucony został przez cały port Sydney'u. Urzędowe przekazanie mostu władzom odbyło się 15 marca. Budowa mostu kosztowała 9 milionów funtów i trwała 7 lat. Do budowy tego mostu przywieziono z Wielkiej Brytanii do Australii przeszło 50 tysięcy tonn stali.

40 głosami uratowano ustawę prohibicyjną w Ameryce.

Nowy Jork. W izbie reprezentantów w Waszyngtonie obradowano żywo nad projektem przyznania poszczególnym stanom prawa zatratwienia kwestii prohibicyjnej. Gdyby wniosek ten został uchylony, w stosunkach amerykańskich zapanałaby chaos, gdyż każdy stan mógłby normować sprawę sprzedaży alkoholu według własnego uznania. Po niezwykle ożywionych debatach, Izba 227 głosami przeciwko 187 wnioskowi odrzuciła.

„Król marszów“ Sousa.

Znakomity amerykański kompozytor Sousa umarł nagle na udar serca, przeżywszy lat 78. Był on twórcą przeszło 100 marszów.

U schyłku sezonu narciarskiego.

Codopiero przebrzmiał głośnie echem na szpaltach światowej prasy i na falach eteru wiadomości o rekordach zimowej olimpiady, — lęszcze rozważa plinie świat sportowy pro i contra sukcesów lub niepowodzeń asów narciarstwa, a już nasi narciarze ręce opuszczają i opowiadają o przeżytych rozkoszach na białych łąkach jakby o czymś już dawno minionym, niepowrotnym i do dawnej przeszłości należącym.

Skoro słonko znów przyswieca ciepłutko i dzień przedłuża o chłopską stopę, narciarza śnać niebardzo ogarnia otucha do lotu w góry. To też wnet zamiera na stokach, polanach i w schroniskach Beskidów żwawa gwara braci narciarskiej. Gdzieś niedaleko jeszcze, po tępych do jazdy na nartach śniegu, zesuwa się z Baraniej syn białych stoków i staje znekany w dolinie Czarnej Wisłki, spogląda na długie, przeciwległe granie i sam do siebie smętnie szepcze półgłosem, że już nie oplaca się trud i cierpliwie należy wyczekać nowego śniegu — w grudniu. Teraz nic, choćby głową o mur godził, śnieżulku już nie wykujesz!

Ten śnieg nie nosi — stanowczo już nie nosi! Więc smaru do nart dozywam i, zapalwszy się ciałem i duszą przychlebnym napisem i przemawiając do mego przekonania receptą czytelnie wypisaną na puszcze od smaru do nart, jak na prawdziwy podbój świata narty nim zaprawiam. Oj, będzie jeszcze jazda, wyśmienita jazda! Pod kładem dam grubo, cieniutko i starannie rozetrę tego tu z blaszanej puszk, potem pojedę niczem tu uniosy młodego anioła!

Czy słonko wywołało mi pot na czole? czy nacieranie nart mnie do potu zagrzało? Korek, puszk, czapka, też i kurtkę, wsuwam szybko do plecaka, przynaglę każdy ruch, bo szkoda każdej chwili nieskrętnie wykorzystanej. I wnet plecak zawisł na plecach. Spoglądam na spody nart, błyszczą się podobne do marmuru, w lot je przypiąłem i podskokiem pół w lewo nabieram właściwego kierunku. O złudo! Z stromego zbocza zesuwa się, jakby na świeżej glinie, też podob. do muchy na lepkim pergaminie. I wszelka nadzieja na błyskawiczną jazdę rozbrysła się odrzuca w puch. Naprawdę, najlepsze smary do nart niczem wobec puchu śnieżnego. tego bielutkiego, suchutkiego, sypkiego i na zmarnięty podkład śniegu wszechwładną ręką światotwórcy nasypanego! Nanie dla narciarza rozkoszna jazda, bezie zawsze udręka i znekanie!

Pod wieczór słonko przyswiecało jeszcze dość jasno, ciepłutko, i właśnie ociera się o wierzchołki wysmukłych drzew, które gęsto pokrywają długą grań Czarnego i Kozichów. Nie odpinam naupór nart, aczkolwiek jazda jak dłużej z kamienia wybijana, niema co, trzeba stanowczo zawracać do domu i wyczekać nowej zimy. To, że wnet lato minie, a Pan Bóg da, to już w listopadzie będzie znów można, staje się w tej chwili jedyną moją pociechą.

Dopóki skrawki śniegu, dopóty nart nie odłóż! Postanowiłem i tak czynię. Wytrwale więc i skrzętnie wyszukuję w grobli przydrożnej rozlanych polaci śniegu i naśladując pilnie gesty rozkosznego narciarza jak szesnasty bohater wzdłuż szosy zdążam na kolej.

Nakoniec wprawiam sobie, że taki śnieg wystarcza, i, że zawsze puchu być nie może. Czyżby kończył się zimowy raj? Czy nie trwał za krótko? Przekonywuję się takimi i owemi argumentami, wznawiam sobie przeszłą zimą, odkrywam ciągle tej zimy przeszłość i przyszłość myślą usuwam dzisiejsze przeszkody, aż gdzieś w głębi duszy zabłysł płomyk błogiej nadziei, że jednak jeszcze potrwa zima, śniegu spadnie dużo, i jeszcze pojedę nie raz lecz kilka razy na narty. Jeszcze szpaków niema, wron po la-

sach pełno, w kwietniu nieraz lepsze od grudnia bywały śniegi, świerk, jodła i skały jeszcze czarne, wszystko wskazuje na zimę. I przekonałem się ostatecznie, że potrwa jeszcze zima!

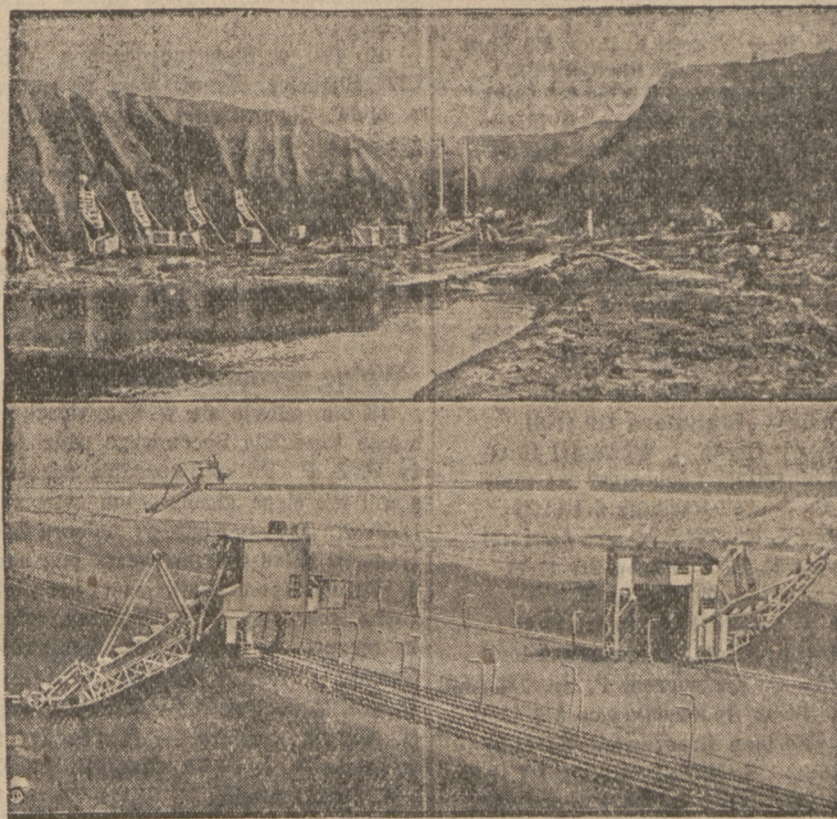
A tu nagle z pobliskiej chaty góralskiej wybiega, śmiejąc się w niebogłoso, gromadka dzieci, boso, bez czapki na głowie i w ubran-

kach płóciennych, a zasiadłszy do gromady wokół pagóreczka, wesela się, gwarzą, śmieją się co raz bardziej i weselej, i bawią się w kamyczki czy patyczki — jak w upalnym lecie.

Doprawdy, przekonałem się teraz, że zima zanika. I dzisiejszą wycieczką zakończyłem tegoroczny sezon narciarski.

A. Kęsa.

Dwie strony medalu.

W okresie powojennym zapanował niepodzielny prąd racjonalizacji i mechanizacji pracy. — Górna część obrazka przedstawia nam jedną z kopalń węgla brunatnego z okresu przed racjonalizacją. Wówczas nie było bezrobocia. Poniżej widzimy tę samą kopalnię, ale już zmchanizowaną, wskutek czego też dobywa ona węgla więcej, niż wymaga tego zapotrzebowanie. Stąd też wskutek braku zbytu na węgiel zachodzi konieczność redukcji robotników, a nawet zamknięcia kopalni. Taką to przysługę robotnikom oddaje racjonalizacja pracy w przemyśle.

Rozmaitości.

200-na rocznica narodzin parasola.

Pożyteczny ten przedmiot codziennego użytku obchodzi obecnie 200-na rocznicę swych narodzin. Wynalazcą parasola był Anglik, James Harvey, który napotkał z początku na duże trudności w rozpowszechnieniu swego — jak go nazwał — deszczochronu. Wyśmiewali go współcześni londyńczycy, biegali za nim tłumy uliczników, jak za warjatami. Stopniowo przecież parasol wszedł w użycie i stał się popularnym tak, jak laska.

Krowy w okularach.

Najnowsza ta moda „amerykanizacji“ fizjonomii krowiej rozpowszechnia się w północnej Rosji. Zastosowanie okularów rogowych do sympatycznych czworonogów ma podobno na celu uchronienie krów od zabłąkania się podczas częstych w tych okolicach burz i zamieci śnieżnych. Ta sama moda wprowadzona została i na Syberji. Podobno krowy przyjęły tę innowację dość spokojnie i oswoiły się z niezwykłą ozdobą. Jak sobie one jednak radzą gdy śnieg zalepi im te szkła?

Dziewczynki są pracowitsze od chłopców.

Wydział szkolnictwa średniego w Czechosłowacji przeprowadził obliczenia statystyczne, dotyczące postępów w nauce dziewcząt i chłopców. Wynik był następujący: na ogólną liczbę 75.781 chłopców (1930-31) wykazało zadawałające postępy w nauce 12.318, na 27.827 dziewcząt wykazało postępy 8714. Wyrażone w procentach cyfry te wskazują, iż u dziewcząt liczba dobrych uczniów wynosi 30 procent, a chłopców zaś — 16 procent.

Porwanie milionera w Lake Placid.

Sensacją dnia w Lake Placid było nietyle zakończenie Olimpiady zimowej, ile wiadomość o uprowadzeniu milionera Henry Blagdena przez nieznaną sprawców. Kilku zamaskowanych i uzbrojonych ludzi wdarło się do willi

„klubu feudalnego“, gdzie mieszkał Blagden i uprowadziło go siłą. Był on więziony w celu uzyskania okupu. Mijonier wystosował do swoich bliskich rozpaczliwy list, prosząc o przysłanie sumy na okup i niewiadomianiem o porwaniu policji, w przeciwnym razie bowiem grozić ma mu śmierć. Władze policyjne, dowiedziawszy się o zuchwałym porwaniu milionera, postawiły na nogi kilkuset policjantów, którzy gorączkowo przeszukiwali okolice Lake Placid. Ostatecznie Blagdenowi udało się uśpić czujność bandytów i uwolnić się z niewoli.

Muzyka jako środek leczniczy

na zastrzał, czyli t. zw. Hexenschuss. Wynalazek ten zrodził się — oczywiście — w Ameryce. Pewien lekarz z Illinois wypróbowywał na swoich pacjentach działanie uzdrawiające muzyki. Zdaniem jego, muzyka działa bardzo skutecznie na reumatyzm n. p., a zwłaszcza na bolesną jego formę t. zw. zastrzał. Pomysłowy lekarz ułożył nawet cały opis „medykamentów“ muzycznych, które działają skutecznie na tę lub inną chorobę. Neurastenję leczą n. p. etudy Szopena, symfonie Beethovena, kwartety Dworzaka, natomiast bóle reumatyczne ustępują pod wrażeniem muzyki Griega, Wagnera.

Żebrak — milionerem.

W Brixen, w Szwajcarii zmarł żebrak, z pochodzenia Niemiec, rodem z Bonn nad Renem, niejaki Basse. Basse uprawiał zawód żebraka ulicznego i stale chodził w łachmanach. Dopiero po jego śmierci wyszło na jaw, że zostawił on po sobie majątek w sumie 1½ miliona lirów, które zapisał testamentem... Chinom, na cele zwalczania wpływu Europejczyków. Oryginalny testament wywołał ogromną sensację i spowodował wyjazd sekretarza poselstwa chińskiego w Rzymie do Brixen w celu podjęcia kroków ku zalegalizowaniu spadku.

Z całej Polski.

Aresztowanie fałszerzy pieniędzy.

Częstochowa. W ostatnich dniach poczęły się ukazywać na terenie Częstochowy fałszywe monety 1-złotowe i 50-groszowe. Policja zwróciła baczniejszą uwagę na przyjeżdżających na targ wieśniaków. Na targu w Przyrowie zauważono jakąś niewiastę, która puszczała w obieg fałszywe pieniądze. Zatrzymano ją i odprowadzono do komisariatu. Okazało się, że była to Katarzyna Gawrońska. Przyciśnięta do muru przyznała się, że fałszyfikaty otrzymywała od Czesława Duńczykowskiego, zamieszkałego w Dobrej pow. olkuskiego. Przeprowadzona w mieszkaniu jego rewizja ujawniła fabrykę fałszywych pieniędzy. Pozatem policja aresztowała we wsi Cyganka Stanisława Olka, jego żonę Anielę i Zygmunta Targowskiego, mieszkańców Łodzi.

Szukał spadku — znalazł śmierć.

Częstochowa. Wykryto w Częstochowie krwawą zbrodnię, dokonaną na osobie 70-letniego starca Jana Posylka, b. więźnia politycznego. Posyłek przyjechał do Częstochowy wraz z żoną z Sosnowca, kilkanaście miesięcy temu, w celu wydobycia spadku, jaki miał otrzymać w wysokości kilkuset tysięcy zł. po swym zmarłym bracie. Dwa tygodnie temu Posylkowa wyjechała do Krakowa, wobec czego staruszek pozostał sam w skromnym jednoizbowym mieszkaniu na poddaszu domu przy ul. Barbary 47, gdzie małżeństwo zamieszkało od chwili przyjazdu. Przed kilku dniami Posyłek odebrał 1800 zł. na rachunek spadku; ktoś dobrze widać poinformowany o stanie finansowym Posylka, sądził, iż starzec przechowuje te pieniądze u siebie; zabił więc starca, zadając mu kilka uderzeń sztyltem, poczem poszukiwał gwałtownie pieniędzy, o czym świadczy nieład panujący w mieszkaniu; zbir prawdopodobnie nie natrafił na większą sumę pieniędzy, bowiem policja podczas rewizji znalazła 2850 zł, które po kilkaset złotych ukryte były w najmniej spodziewanych miejscach. Klucz od zamku leżał na stole, drzwi były zatrzasknięte. Posyłek codziennie przychodził do sklepu w tymże domu po produkty — kiedy więc przez kilka dni starca widać nie było, zaniepokojeni sąsiedzi dali znać do policji, która przybywszy na miejsce zbrodni dokonała strasznego odkrycia.

Ujęcie mordercy żołnierzy polskich.

Sokal. W Sokalu ujęto jednego z morderców którzy przed trzynastu laty, w roku 1919, brał czynny udział w bestjałskim wymordowaniu 18 jeńców, żołnierzy polskich, prowadzonych z Urynowa do Sokala. W lesie około Turodkowic, w bestjałski sposób, straszliwie się znęcając nad ofiarami, Ukraińcy wybili wszystkich Polaków. Jeden ze zbrodniarzy zmarł przed dwoma laty, dwu uciekło do Kanady. Ujęty zbrodniarz, niejaki Młkcia Sałyga, zamożny gospodarz ze wsi Horbko w pod Sokalem, ujęty jest dopiero teraz. Aresztowanie zbrodniarza po upływie trzynastu lat wywołało wielkie wrażenie wśród okolicznej ludności.

Zabito podpalacza.

Wilno. We wsi Guzdy (gm. zaleska woj. wil.) w zabudowaniach Zygmunta Klamki wybuchł pożar. Ogień powstał jednocześnie w kilku miejscach, obejmując błyskawicznie nie tylko zabudowania Klamki, ale i jego sąsiadów. Gdy przystąpiono do gaszenia pożaru, zauważono jakiegoś osobnika, który z blaszanką od nafty uciekał przez ogrody. Osobnika tego zatrzymano. Okazał się nim A. Lidow, który przez zemstę dokonał podpalenia. Ponieważ podpalacz stawiał opór i oblał naftą jednego ze ścigających, usiłując podpać go, ścigający pobili podpalacza tak dotkliwie, że zmarł.

W tęsknocie za włosną

rzewnie rozlega się głos psa morskiego, hodozanego zwierzyńcu berlińskim.

Złóż datek na fundusz bezrobocia, PKO. 307.795

pańskiej, dotychczasowej długoletniej sekretarce Towarzystwa